Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 27 | Łódź, Czwartek, 31 Stycznia 1935 r. | דרייצענטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, כ״ז שבט תרצ״ה | № 27

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

היינט די לוי׳ פון רעדאקטאר לאזאר פוקס

לאזאר פוקס
ביי זיין אפענעם קבר

פלוצים, אומגעריכט ווי קעהנער טויט, איז פון אונזערע רייהען, און פון דער לאדזער יודישער געזעלשאפטליכקייט אוועקגעריסען געווארען איינער פון די איידעלסטע און פון די שענסטע, איינער פון די טעמפעראמענטפולסטע און ארענטליכסטע —

אונזער לאזאר פוקס!

אומגעריכט האט אונז דאס אומגליק געטראָפען — דאס אוועקגיין פון דעם דאזיגען טאלענט־פולען און צוגליך ביז גאר בעשייהדענעם מענשען, וועלכעס פערשאַרפטע זשורנאַליסטישע שמועה האט איינגעזאַפּט אין זיך די פערשידענסטע קלאַנגען און ווידערקלאַנגען פון דער אַלגעמיינער און יודישער עפענטליכקייט, און זיי מסביר געווען מיט דער קלאַרקייט און פשטות פון אַ ווייטזיכטיגען....

אומגעריכט האט דער טויט ביי אונז צוגענומען איינעם פון אונזערע טיכטיגסטע און הארציגסטע פען־קאלעגען — אַ גלענצענדען פובליציסט און פאַפּולאַריזאַטאר, וואס אַזעלכע איז ביי אונז אויף די פינגער צו ציילען.

אוועק איז פון אונזערע רייהען אַ זעלטענער ערודיט אין עניני זשורנאַליסטיק —

— אַ מענש פון סטיל און כאַראַקטער —

איבער וואס האט געהאַט בעזונדערע זיך שוין פאַרשטענדיגיש פאַר דער צווייבעלטער טאַג־טעג ליכקייט פון אונזער צייט און פאַר איהרע הצ טרכות׳ן, זאָרגען און האָפענונגען —

אַ מערקווירדיגער אַפּגעהיטענער טיפּ פון אַ יודישען צניעות׳דיגען, וואלט איך געזאגט איבער־טעליגענט אין פולען זין פון ווארט, הערצויגען און אויפגעכאַוועט אויפ׳ן רוסישען פאָלקסטום און בריט־צעזובגענער קולטור.

אין איהם טאַקי שווער און ענג געווען אין די קליינשטעטעלדיגע ד׳ אמות פון אונזער אָרעם יודיש לעבען —

האט ער זיך קוים געקירעוועט אין דעם שמאַלען מויבעז און, אפשר טאַקי, טויטען געסעל פון ד׳ צעווייסאַגטע יודישע אינטערעסען —

ובפרט באַך, אַז תמיד איז איהם פאַר די אויגען פאַר׳ן הארץ געשטאַנען, און האט איהם אויף שריט און טריט בעגלייט, דער ביישפיל פון דער רוסישער בריט־אַטעמדיגקייט, די הויכקייט און ווייטקייט פון דעם רוסישען פעלדישען, וואַלדישען, סטעפּישען אידעאַליזם, אויסגעטראַגען דורך די העכליכסטע גייסטער פון דער רוס. אינטעליגענץ.

צער, צרות, יסורים, העמערליכע אָרעמקייט, מורא׳דיגע עוולה׳ס, אַלע קללות פון דער תוכחה — דאס אַ האט לאזאר פוקס, וועלכער איז געקומען צום יודישען לעבען פונ׳ם רוסישען בוך — דאס אַ האט ער געטראָפען ביי אונז לרוב. איך די געדיכט־סטע און פינסטערסטע און אויסגעגלאָזסטע פאַר־בען האט ער געזעהען און געפּיבערט אין דעם יו־דישען דלות, וואס קיין אַנדערער אין דער וועלט קאָן זיך גאר צו איהם נישט גלייכען.

ער האט געזעהען און געפיהלט, ווי דאס צוהאַקטע, צופּערטעלטע יודישע לעבען קאַכט זיך אין די איינגענע זאַפטען, און ווי אונזער דחקות שטאַרט אַרוים פון אַלע שפּאַרעס און ווינקעלעך, אַפּנעהמענדיג יעדער מעגליכקייט ווירדיג און מענשליך צו אָטעמען, און הפּאַרמירענדיג זיך גופא וואס ווייטער אַלץ מעהר —

ער האט געזעהען, ווי וואָס־אַ־טאָג ווערט דאָס פיל־מיליאָניגע יודישע געשטאַלט אַלץ מעהר פאַר־קרימט און פערקריפּעלט, און, אַלס מישוב׳דיגער יודישער אינטעליגענט, האט ער זיך נישט געקאָנט בעגנוגענעה און טרייסטען דערמיט, וואס געציילטע טויזענטער, אַהער צעהנדליגער טויזענדער אפילו, בעפרייען צו ראַטעווען זיך פון דער געלעכערטער שיף פון יודישען פאָלקסטום, וואס ווערט ווי אַ שפּענדעל הפקר׳דיג געשמיסען דורך די כוואַליעס פון אַלוועלטליכען „אינטערנאַציאָנאַלען" האס און אַקצאַבען פון גרהעניצלאָזער אונמענשליכער טיפּשות.

דער אויף פּרעמדען קולטורען דערצויגענער און די גרעסטע פּיעטעט פאַר זיי האָבענדיגער לאַזאַר פוקס האט זעהר און זעהר אַ סך געזעהען און געפיהלט, אָבער ער האט נישט געקאָנט משיג זיין און שלום מאַכן מיט היי נעס „שבת׳די־גען בן מלך, וואס פיהרט די גאנצע וואך א הינטיש לעבען".

ער האט עס, צו זיין גרויסען צער נישט געזעהען און נישט געוואלט אנער־קענען —

פערקעהרט, דאס דאזיגע „בן־מלך׳־דיגע" האט ער אויפגעפאסט, ווי אנ׳אנ־שיקעניש פון זיין ליבען גאמען, ווי א דער־שיינונג, וואס איז שוין אפגעלעבט, מיטעל־אלטערליך, בעת אין דער ווירקליכקייט איז עס אפשר דער איינציגער אגהאלט און איבערגעבליבענער אינהאלט, וואס לאזט אונז נישט צום גרונד גיין — צום תהום פון דער אלוועלטליכער אומפערציי׳ליכער פאקטישער מיטעלאלטערליכקייט אין בע־ציג פון מענש צו מענש, פון פאלק צו פאלק, און — גאר לעצטענס צו דעם זאָא־לאגישען שטות, וואס טראגט דעם שיינעם נאמען „ראסען־אונטערשיד".

* * *

שטיל, מיט בעשיידענע שריט איז ער ארומגעגאנגען אין דעם יודישען טאג־טעגליכען לעבען. טראגענדיג אויף זיך די לאסט פון אחריות און דעם שווערען פע־קעל פון יודיש־אינטעליגענטישען געוויסען, און זעהר זעלטען האט ער אנגעטראפען אויף קליינע פרטים אינ׳ם וועג, וואס האָ־בען איהם געקאנט צופרידען־טון, און וואס האבען געקאנט מאכען צושמייכלען זיין ברייטען, אפענעם ערנסטען פנים —

דעם פנים פון אנ׳איידעלען עמפינד־ליכען מענש!

ארומגעגאנגען איז צווישן אונז א מענש, א שעפערישער, א לעבעדיגער, א ביז גאר עקספאנזיווער מיט א פערקלעמט הייס שלאגענדיגער הארץ, און —

פלוצים האט זיך דאס הארץ אפגע־שטעלט.

שטיין געבליבען?

וואלט איך נישט געוואלט, אז אט די פאר מיט ווייטוט און ערנסטען יראת הכבוד אנגעשריבענע ווערטער זאלען קאנען פון ווערען־נישט־איז אויסגעטייטשט ווערען, ווי דער אנגענומענער—אחרי מות קדושים...

דא, אין דעם פאל לאזאר פוקס, קאן בשום אופן נישט גילטען דער דאזיגער אנגענומענער טראפארעט פון „אחרי מות", ווייל —

לאזאר פוקס איז, ווי דאס קליינע הייפעל יודישע שעפערישע זשורנאליסטען געווען א קדוש ביים לעבען נאך —

א קדוש געווען אין זיין קורצען טרויעריגען לעבען, ווען דער בעגריף „רעדאקציע" איז אנ׳ענטפערנע, וואס מ ו ז, וואס איז מ ח ו י ב, וואס איהר וויסטער גורל איז אויפצונעהמען די שבעה מדורי גיהנום פון די כל׳ערליי יודישע צרות־צרורות, יסורים, אפקומעניש, מארטירע־רייען, לעסטערונג און שענדיגונג.

וויפל עס קאן זיך פארשטעלען דאס בילד, ווי אלע פיין און ווייל־אויסגעשרייען קאנצענטרירען זיך אין איין פונקט, ווען אלע עוולה׳ס און בעליידיגונגען פליסען אין איין שטראם און רייסען מיט זיך מיט דאס ברוטאל אויסגעווארצעלטע יודישע לעבען, ווער עס קאן זיך דאס אַלץ, אָדער טיילווייז אין זיין דמיון פאַרשטעלען, און דער וואס ווייס נאך פערשטיין די פליכט און דעם בערוף פון דעם זשורנאַליסט, וואָס דאַרף עס אַלץ דורך זיין ציי־טונג אַ ר ו י ס ק ר ע כ צ ע ן, און דערביי דערזעהען, ווי אויף זיין מויל ווערט אַרויפגעלייגט מיט דער גאַנצער פינסטערער שווערקייט די גאַרילע־לאַפּע פון דער צייט — דער, וואס איז תופס די דאזיגע אויסערמענשליכע לאַגע, דער וועט אויך משיג זיין פאַרוואס אין די יונגע 40־גער יאָהרען קאָן פּלאַצען דאס האַרץ פון אַ יודישען עהרענווערטיגען אחריו׳תפילען זשורנאַליסט־פובליציסט —

פון אַ לאַזאַר פוקס!

צרות רבים אין חצי נחמה...

אין דעם פאַל — אפילו פאַר אַ געשטאָרבענעם טייערען חבר.

משה בראדערזאָן.

* * *

געבוירען דעם 5־טען פעברואר 1892 איז מאציעוו, וואלין. (דער פאטער זיינער משה איז אין סוף פון די נייינציגער יאהרען געקומען נאך לאדז, וואו ער האט געארבייט אין פערשידענע פא־בריקען אלס בוכהאלטער און מייסטער) די ערשטע דערציהונג האט פ. בעקומען ביים זיידען פון דער מוטערס צד, דעם בעקאנטען למדן און משכיל, חיים יונה זיגנער, א פערזענליכער פריינד פון י. ל. פרץ און דר. יצחק געליבטער. געלערנט אין חדר, אין תלמוד תורה און אין דער היגער ציוניסטישער שול. געענדיגט די היגע רוסישע גימנאזיע מיט א זיל־בערנעם מעדאל און דערנאך שטודירט מאטעמאטיק און יוריספרודענץ אויפן ווארשאווער אוניווערסיטעט.

זיין זשורנאליסטישע טעטיגקייט האט דער פערשטארבענער אנגעהויבען אלס קארעספאנדענט פון „לאדזער מארגענבלאט" (רעד. ד״ר י. גאטליב און ד״ר מוקדוני), שפעטער מיטגעארבייט אין „לאדזער פאלקסבלאט", וואו ער האט געשריבען אויך אונטער די פסעוודאנימען „לעאָף" און „קאסיניוס". געווען מיטגרינדער און אנפיהרער פון היגען שול־ און פאלקס־בילדונגס־פעראיין, און פון דער ערשטער היגער שול מיט דער יודישער אונ־טעריכט־שפראך. געווען לעקטאר פון יודישער און אלגעמיינער ליטעראטור אויף דער פאלקס־אוניווערזיטעט ביים היגען שול־ און פאלקס־בילדונגס־פעראיין ווי אויך אלס גלענצענדער אראטאר געהאלטען פארלעזונגען איבער דער פוילישער פראווינץ. אין 1918 איז לאזאר פוקס אוועקגעפאהרען אלס קארעספאנדענט פון עטליכע צייטונגען נאך רוסלאנד, וואו ער איז פערבליבען ביז׳ן סוף 1921. אין 1922 קאנדידירט ער אויף דער פ.־צ. ליסטע צום צווייטען סיים, ארעסטירט געווארען בעת א מיטינג אין באלוט און געזעסען 4 חדשים אין טורמע, שפעטער דורכן געריכט פריי־געשפראכען געווארען.

פון יאהר 1923 מיטגרינדער און רעדאקטאר פון „נייעם פאלקסבלאט", וואו ער שרייבט איבער פאליטישע און געזעלשאפטליכע פראגען, ס׳רוב אונטער די פסעוודאנימען (ל. בראנט, ע. נארדמאן, פ. ב., פ. פ. ק., ען), דארט אויך פערעפענטליכט א גרויסע ארבייט „די, וועלכע אזוי האט פערראַ־טען", רעדאגירט דעם זשורנאל „לאדזער מערקור" געלייטעט די ליטעראַרישע אפטיילונג אין זשורנאל „דאס נייע ווארט", וואו ער האט פערעפענטליכט א רייה פובליציסטישע ארבייטען איבער ליטעראַ־טור (ל. זאר, פען א. אנד.

(ווייטער זעה 3. זייט)

לאַזאַר פוקס

נעכטען פארטאגס איז נאך קורצע, שווערע ליידען געשטארבען אונזער ליבער און טייערער מאן, זוהן, ברודער און שוואגער

אליעזר (לאזאר) פוקס

אין עלטער פון 43 יאהר

די לוי' קומט פאר היינט דאנערשטאג, דעם 31 יאנואר 1935, 11,30 פארמיטאג פון טרויער-הויז אל. 1 מאי 25, וועגען וואס עס טיילט מיט איז אונענדליכען צער

די משפחה.

איז טיפען צער טיילען מיר מיט דער יודישער בעפעלקערונג וועגען דעם טויט פון רעדאקטאר פון „נייעם פאלקסבלאט"

לאזאר פוקס

די לויה קומט פאר היינט, דאנערשטאג, דעם 31-טען יאנואר 1935, פינקטליך 11.30 פארמיטאג פון טרויער-הויז אל. 1-טער מאי 25.

דער צוג וועט געהען דורך די גאסען: אל. 1-טער מאי, גדאנסקא, שרודמיעסקא, פיעטריקאווער, פאלודביאווא, קילינסקיעגא, פראנטשישקאנער, בזשעזשינער.

דער געזעלשאפטליכער לויה-קאמיטעט.

אין גרויס צער טיילען מיר מיט דער יודישער בעפעלקערונג אין לאדז, אז נעכטען פארטאגס איז גע-שטארבען אין עלטער פון 43 יאהר דער מיטגליד פון אונזער פערלאג, מיטגליד פון רעדאקציע-קאלעגיום

ב"ע

רעדאקטאר לאזאר פוקס

די לוי' קומט פאר היינט, דאנערשטאג, דעם 31-טען יאנואר 1935, 11.30 פארמיטאג פון טרויער-הויז אל. 1-טער מאי 25.

פערלאג „נייער פאלקסבלאט"

Głęboko wstrząśnięci przedwczesną śmiercią nieodżałowanego

B. P. ŁAZARA FUCHSA

NACZELNEGO REDAKTORA

człowieka wielce uczynnego szlachetnego, wyrażają R O D Z I N I E najgłębsze współczucie

Współpracownicy Biura Ogłoszeń S. FUCHSA.

Z powodu przedwczesnego zgonu

B. P. Łazara Fuksa

Naczelnego redaktora dziennika „NAJER FOLKSBLAT"

składamy wyrazy szczerego współczucia ŻONIE, RODZINIE i WYDAWNICTWU.

Społeczna Agencja Prasowa w Łodzi.

די פראגע פון פרעמדע ארבייט אין פראנקרייך

פאריז, 30 (ספּ. טעל.)

שפּעט אין אָוונט איז אין פּאַרלאַמענט בעראַטן געוואָרן די אינטערפּעלאַציע פון דעפּוטאַט גאַרשער, וועלכער האָט פּראָטעסטירט געגען דער אַרויסשיקונג פון פראַנקרייך פרעמדע אַרבייטער, בעזונדערס פּוילישע עמיגראַנטן. דער רעדנער האָט ציטירט צוויי קאָנקרעטע פאַלן פון אַרויסשיקן אַן אַנטי-היטלעריסט און אַן אַנטי-פאַשיסט.

מיניסטער העריאָ האָט אָנגעוויזן, אַז די דאָזיקע פראַגע בעציהט זיך גלײַכער צום אינערן-מיניסטער.

מען דאַרף, האָט מיניסטער העריאָ געזאָגט, אונטערשיידן די פראַגע פון פרעמדע אַרבייטער פון דער פראַגע פון אַזיל פאַר פּאָליטישע עמיגראַנטן. אין פראַנקרייך זענען איצט פאַרהאַן איבער 800 טויזנט פרעמדע אַרבייטער, אָבער גלייכצייטיג איבער 400 טויזנט אַרבייטסלאָזע פראַנצויזן. דאָס פּראָבלעם פון פרעמדע אַרבייטער וועט זיך נישט לאָזן רעגולירן אויף אַ פּשוט'ן אַריטמעטישן אופן. מען דאַרף אַ געוויסן טייל פראַנצויזישע אַרבייטער צוריקקעהרן צו פּראָפעסיאָנעלע בעשעפטיגונגען, וועלכע די האָבן שוין לאַנג אָפּגעוואָרפן. עס זענען אין פראַנקרייך איצט נישט פאַרהאַן קיין פראַנצויזישע האַנטלהעקער און נישט קיין בוטשלער.

וואָס איז ווייטער שייך דער אַזיל פראַגע וועלן מיר גאַראַנטירן ענטפערן צו די רעפּובליקאַנישע טראַדיציעס. פּאָליטישע עמיגראַנטן וועלן ווייטער געניסן פון אַזיל-רעכט אין פראַנקרייך מיט'ן בעדינג, דאָס זיי וועלן זיך נישט בעטייליגן אין קיין פּאָליטישער אַגיטאַציע אויף אונזער טעריטאָריע.

אין דער דיסקוסיע האָט אויך גענומען אַ וואָרט דעפּוטאַט היסעל, וועלכער האָט אויפמערקזאַם געמאַכט, אַז מען האָט למשל, צוגענומען די אַרבייט ביי אַרמענער, וועלכע קענען זיך נישט צוריקקעהרן אין זייער לאַנד.

דער אַרבייטס-מיניסטער האָט דערויף געענטפערט, דאָס ער ווינשט זיך, מען זאָל פראַנצויזישע אַרבייטער אין אַנדערע לענדער אַזוי בעהאַנדלען, ווי מען בעהאַנדעלט פרעמדע אַרבייטער אין פראַנקרייך.

די דיסקוסיע איז דאַן אָפּגעלייגט געוואָרן אויף דאָנערשטאָג.

טיף ערשיטערט פון דעם פלוצלינגען טויט פון אונזער נישט-פערגעסליכען וויצע-פארזיצער, דעם פערדינסטפולען עסקן לטובת אונזער ארגאניזאציע דעם אויסגעצייכענטען זשורנאליסט

רעדאקטאר לאזאר פוקס

דריקען מיר אויס דער פעריתומטער משפחה אונזער הארציגסטען מיטגעפיהל.

די מיטגלידער ווערען אויפגעפאדערט אנטיילצונעהמען אין דער לוויה, וועלכע קומט פאר היינט, 11.30 פארמיטאג פון טרויער-הויז אל. 1 מאי 25.

פערוואלטונג פון ליטעראטען- און זשורנאליסטען-פעראיין אין לאדז.

W dniu 30 b. m. po krótkich lecz ciężkich cierpieniach rozstał się z tym światem B. P.

Łazar Fuks

Naczelny redaktor dziennika „NAJER FOLKSBLAT“
Członek honorowy Syndykatu Dziennikarzy Łódzkich

W Zmarłym tracimy długoletniego, pełnego poświęcenia i oddania dla spraw zawodu współtowarzysza pracy.

Cześć Jego pamięci!

ZARZĄD SYNDYKATU DZIENNIKARZY ŁÓDZKICH.

די אלע גלויביגע
פון
י. ווייגענסבערג
בזשעזשינסקי 37
ווערען געבעטען זיך צו פערשטענדיגען
מיט דער פירמע
„Arkadia“
אגראדאווא 13
telefon 13135. 1009

גמילת-חסדים-קאסעס
דער סעקרעטאריאט פון די
פערא[illegible]ליגטע גמילת-חסדים-קאסעס
איז טעטיג אין לאקאל פון דער גמינע יעדען מאנטאג, מיטוואך און דאנערשטאג פון 6–7 אווענד.
די פערוואלטונג. 224

Dr
Wajnberg
ספעצ. פון לונגען- און הארץ-קראנקה.
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–5, 8–9 אוו.

צוזאמען מיט דער גאנצער לאדזער יודישער בעפעלקערונג שטעהען מיר געבויגען איבער'ן פרישען קבר פון קרישטאל-ריינעם און אייזען-פעסטען קעמפער פאר דער מאדערנער יודישער קולטור

רעד.
לאזאר פוקס

ארטיסטען-אנסאמבל
פון לאדזער יודישען רעפרעזענטאנץ-טעאטער
„ראזמאיטאשטשי“

מיר רופען אלע אונזערע מיטגלידער אפצוגעבען דעם לעצטען כבוד און זיך מאסענווייז צו בעטייליגען היינט, דאנערשטאג אין דער לוי' פון רעדאקטאר פון „נייעם פאלקסבלאט“

לאזאר פוקס

די פערוואלטונג פון
צייטונגס-פערשפרייטער
פאמארסקא 15

פרעזעס ש. זיסמאן, ו. פ. סעקרעטאר פ. זאנענבערג

דער שווער געטראפענער **פאמיליע פוקס** ווי אויך דעם פערלאג „**נייער פאלקסבלאט**“ צוליבן פריצייטיגן טויט פון

רעדאקטאר
לאזאר פוקס

דריק איך אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל.

ד. צעלמייסטער
דיר. פון יודישען רעפרעזענטאנץ-טעאטער „ראזמאיטאשטשי“ אין לאדז

אין טיפען צער שטעהען מיר געבויגען ביים אפענעם קבר פון אונזער אונפערגעסליכען חבר

לאזאר פוקס

לאדזער יוד. טעאטער-קאמיטעט

דעם טיפסטען מיטגעפיהל. אונזער פערוואל-טונגס-מיטגליד

רעד. טאטיאנא פוקס

צוליבן טויט פון איהר מאן אונזער מיטגליד

רעד.
לאזאר פוקס

די פערוואלטונג פון לאדזער אגרא-ליד
געזעלשאפט צו פערשפרייטען ערד-ארבייט און הויז-אינדוסטרי צווישן יודען אין פוילן. 223

טיף גערוהרט מיט'ן פערלוסט פון אונזער ליבען פריינד, מיטגליד פון דער וויסענשאפטליכער סעקציע ביי אונזער געזעלשאפט,

רעדאקטאר
לאזאר פוקס

דריקען מיר אויס דעם גרעסטען מיטגעפיהל דער חשובער פריינדין פרוי ט. פוקס ווי אויך דער רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט“.

די פערוואלטונג פון דער יוד. געזעלש. פאר לאנדקענטשאפט אין לאדז. 227

דעם טיפסטען מיטגעפיהל
ח' טאביע
צוליב'ן טויט פון אונזער הארציגען חבר און פריינד

לאזאר פוקס

מאלע און ברוך שאפירא.

איך בין טיף דערשיטערט צוליב'ן טויט פון

רעדאקטאר
לאזאר פוקס

און דריק אויס דער פאמיליע ווי אויך דער רעדאקציע „נייער פאלקסבלאט“ דעם טיפסטען מיטגעפיהל.

שלמה קוסטנער

דעם טיפסטען בייליד דריקען מיר אויס דער פאמיליע פוקס צוליב'ן פריהצייטיגען טויט פון

רעדאקטאר לאזאר פוקס

י. פאטעראנץ און פאמיליע.

די פערוואלטונג פון צייטונגס-פערשפרייטער-פעראיין
וואסכאדניא 66

פאדערט אויף אלע חברים צייטונגס פערשפרייטער צו קומען היינט האלב 12 א זייגער פארמיטאג אפצוגעבען דעם לעצטען כבוד דעם רעד.

לאזאר פוקס

די פערוואלטונג

די פערוואלטונג פון דער געזעלשאפט צו פלעגען קראנקע
„בקור חולים“ און דער קאמיטעט **„אוזדראוויסקא“**

מאכען בעקאנט, אז אין חודש פעברואר 1935 וועלען פארקומען הזכרות אין דער סינאגאגע פון דער געזעלשאפט אויף פלאץ וואלנאשטשי 10, צו וועלכער ס'ווערען איינגעלאדען קרובים, פריינד און בעקאנטע לויט פאלגענדען סדר:

דעם 1 פעברואר	8 פריה נאך נ"ע	רבקה סאץ
„ 3 „	1 ביי טאג „ „ „	סטעפאן ד. לענטשיצקי
„ 3 „	1.30 נאכמ. „ „	מאוריצי פערסטער
„ 4 „	8 פריה „ „	העלענא הענדעלעס
„ 6 „	8 „ „ „	דבורה פריידע וואידיסלאוסקא
„ 7 „	8 „ „ „	אננא ראזענטאל
„ 7 „	12.30 ביי טאג „ „	מאוריצי זאכהיים
„ 8 „	12.30 „ „ „	גוסטאוו בארוך
„ 10 „	12.30 „ „ „	דאראטא שרעטער
„ 10 „	1 „ „ „	אננא און יאקוב הערץ
„ 11 „	12.30 „ „ „	ארטור קזשעפיצקי
„ 12 „	8 פריה „ „	בערנארד גליקסמאן
„ 13 „	12.30 ביי טאג „ „	זכריה הערמאן
„ 14 „	12.30 „ „ „	רוזשא הערמאן
„ 15 „	12.30 „ „ „	אהרן קאנטאר
„ 16 „	10 פריה „ „	נחמן לעווענסאן
„ 17 „	8 „ „ „	רוזשא געב. בערלינסקא-קוויאטאווא
„ 21 „	8 „ „ „	יעקב וואלף גאנסקי
„ 21 „	1 ביי טאג „ „	פערוו. מיטגל. שמואל הערשליק
„ 23 „	10 פריה „ „	פעלא שימאנאוויטשאווא
„ 24 „	8 „ „ „	בערנארד דאבזשינסקי
„ 24 „	12.30 ביי טאג „ „	מאוריצי זילבערשטיין
„ 24 „	1 „ „ „	רישא באביאצקי
„ 25 „	8 פריה „ „	מארקוס זילבערשטיין
„ 27 „	8 „ „ „	לאה קאנובנא

לאדז, 31 יאנואר 1935

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 31 יאנואר 1935

אַלס צייכען פון אונזער טיפען צער בלייבט דער דאזיגער עמוד, וואס דער פערשטארבענער ליבער חבר לאַזאַר פוקס האט רעדאַגירט — הייַנט ליידיק.

„נייער פאַלקסבלאט"

דער אונטערשיד צווישן יודישע און נישט-יודישע באַנדיטען

א יודישער רויבער פון א האַלבען יאָרהונדערט צוריק

וואָס איז דאָס איין א פושע ישראל? און מיינע ענגלישע יאָהרען איז דאָס ביי מיר קיין פראַגע נישט געווען, איך האָב געוואוסט פון דער גמרא, אז א פושע ישראל איז דער „קרקפתא דלא מנח תפלין", דאָס הייסט, דער יעניגער, וועלכער לייגט נישט קיין תפלין אויף זיין קאָפּ, איך האָב געוואוסט, — אַלץ פון דער גמרא, — אַז די פושעי ישראל זענען מלא מצוות כרמון (זענען אָנגעפּיקעוועט מיט מצוות (ווי אַ מילגרוים).

פונ׳ם אַרומיגען אַלטעגליכען לעבען אין דעם שטעטעל איז מיר בעקאַנט געווען, אַז א יוד, וועלכער לייענט טריף־פּסולי׳ס, אָדער ער דאַווענט נישט צוויי מאָל טאָג מנחה און מעריב, איז א פושע ישראל.

אַז עס קאָן געבען אַ יוד אַ רויבער, און וועגען אַ יוד אַ מערדער, — דאָס האָט גאָר נישט געקאָנט אַרויפקומען מיר אויפן זינען.

דער יודישער פאָלקס־הומאָר האָט געשאַפען עטליכע מעשה׳לעך וועגען דעם „יודישען גזלן".

דער „יודישער גזלן" ווערט געשילדערט אין יענע מעשה׳לעך ווי אַ שלימזאַלניק, אַ נעבעכעל, אָדער ווי אַ קאָמישער פּערשוין.

ווען די נויט טרייבט דעם „יודישען גזלן" צו בעפאַלען אַן אַנדער יודען אין וואַלד, כדי צו בערויבען איהם, קומט אָפּ דער איבערפאַלענער מיט אַ שמעק טאַבאַק פאַרן גאַנצע — גערויבענעם „גזלן".

* * *

ווען מיין גייסטיגער האָריזאָנט האָט זיך אויסגעברייטערט, לייענענדיג די נייע העברעאישע ליטעראַטור פון דער השכלה־עפּאָכע און איך האָב שוין בעגריפען, אַז פושעי־ישראל׳ס זענען נישט די, וועלכע לייענען די ווערק פון „ריב״ל", פון אדם הכהן, איז אויך נישט דער, וואָס קוקט אַריין אין דעם באור פון מענדעלסאָהן אויפן תנ״ך, באַר עס זענען פאַראַן ווירקליכע יודיש־מענשליכע פערברעכער, — אָבער איך האָב איך פשוט נישט געגלויבט, אַז עס קאָנען זיין גאַנץ איינפאַכע יודישע מערדער.

ווען מיר איז אויסגעקומען צו לייענען דעם „עט צבוע" פון מאַפו, און דעם „התועה בדרכי החיים", פון פּרץ סמאָלענסקין, בין איך געווען שטאַרק ערשטוינט, וואָס די הויפּט־פיגורען, מנשה און צדוק, איז אַט די ביידע ראָמאַנען פון דער דאָזיגער מאָלסטיגער געגענוואַרט, זענען געשילדערט געוואָרען אַלס מערדערליכע נאַטורען, וועלכע האָבען פערפיגט זייערע אומשולדיגע קרבנות צום טויט, ווען איך האָב געהאַלטען איינמיסען לייענען די דאָזיגע ערשטע אָריגינעלע העבראַאישע און פיל־בענדיגע ראָמאַנען, האָב איך איז הארצען בעשולדיגט מאַפו און סמאָלענסקין אין פערלומדען יודישע פּערזאָנען, שילדערענדיג זיי פאַר געבוירענע גזלנים און מערדער פונ׳ם בידערינסטען סאָרט.

דורכלייענענדיג די איבערנערמאַנטע ראָמאַנען אַז מיר ווי אַראָפּגעפאַלען אַ שטיין פונ׳ם האַרצען, עס איז אַרויסגעקומען אַז די ביידע מערדער זענען געווען ממזרים, קינדער פון גויאישע פאָטערס.

ווען מיר איז נאָכדעם אויסגעקומען צו שרייבען די ביאָגראַפיעס פון מאַפו און סמאָלענסקין און צו אַנאַליזירען זייערע ווערק, האָב איך געמאַכט דעם אויספיהר אַז די ביידע העברעאישע ראָמאַנצעהלער האָבען אינטואיטיוו נישט אויסגערעכענט און אַהן יעדער בעוואוסטער אַבזיכט, געשילדערט די מערדער, וועלכע האָבען אויסערליך געשפּילט די ראָלע פון פאַנאַטיש־פרומע יודען, ווי נישט־יודישע קינדער.

עס איז פאַר מיר קלאָר געוואָרען אַז נישט מאַפו און נישט סמאָלענסקין האָבען געגלויבט אין דער מעגליכקייט אַז געבוירענע יודישע קינדער זאָלען אויסוואַקסען ווירקליכע גזלנים.

* * *

אַ געוויסע פערזענליכע איבערלעבונג האָט, אין מיינע יונגע יאָהרען איין מיר פערשטאַרקט דעם גלויבען, ריכטיגער, מיין אַבערגלויבען, אַז אַ געבוירענער יוד, אין וועמעס אָדערען עס פליסט ריין יודיש בלוט, קאָן קיינמאָל נישט ווערען אַ מערדער צוליב רויב.

עס איז געווען אין יאָהר 1887, אין מאָסקווע, איך בין דעמאָלט געווען אינטים בעפריינדעט מיט יעקב בן ישעיהו מזא״ה, וועלכער איז דאַן געווען אַ געהילפס־אַדוואָקאַט און אַ צו׳אַנפאַנגער אין דער העברעאישער ליטעראַטור.

אין אונזערע כמעט טעגליכע לאַנגע געשפּרעכען האָט מזא״ה זיך אַרויסגעוויזען פאַר דעם זעלבען אַבערגלויבען, וואָס איך בנוגע דער אוממעגליכקייט אַז א יוד זאָל זיך, ביי געוויסע אומשטענדען פערוואַנדלען אין אַ מערדער צוליב רויב.

ויהי היום, און עס איז געקומען דער טאָג, ווען מזא״ה האָט זיך אָפּגערופען צו מיר, אַז איין א פאַר טאָג אַרום וועט זיך אָנפאַנגען אין׳ם „קרויזשנאַי סוד" (האָיאָן־געריכט) אַ זעהר אינטערעסאַנטער פּראָצעס.

אויף דער אָנקלאַגע באַנק וועט זיצען אַ יודישער פיהרער פון אַ רויבער־באַנדע, וועלכען די געהיים־פּאָליציי האָט אַרומגעזוכט אין אַ משך פון פופצעהן יאָהר אָהן ערפאָלג. מזא״ה האָט מיך געראָטען בייצואוואוינען אומבעדינגט דעם דאָזיגען פּראָצעס.

וועלכער האָט פערשפּראָכען צו זיין זעהר אָנציעהענד פאַר די יעניגע, וואָס זענען געווען פּראַקטישע קענער פון דער יודישער קרימינאַליסטיק.

* * *

וואָכען לאַנג האָב איך בייגעוואוינט דעם אינטערעסאַנטען פּראָצעס פונ׳ם יודישען הויפּט־פיהרער פון אַ באַנדע פראָפעסיאָנעלע רויבער.

דער פּראָצעס האָט אין זיך צייט אָנגענומען אַ

פון ראובן ברייניך

גרויסען רעש איין דער קרימינאַליסטישער וועלט פון גאַנץ רוסלאַנד.

די הויפּט־פיגור פון דעם דאָזיגען פּראָצעס איז געווען יעקב ווייטשאַק (אין דעם בעשולדיגונגס אַקט איז געווען אָנגעגעבען זיין צונעמעניש „יאַנקעל חכם" אונטער וועלכען ער איז בעקאַנט געווען אין דער פערברעכערישער וועלט).

ווייטשאַק האָט דאַן אויסגעזעהן אַ מאַן אין די הויכע פערציגער, זיין פנים — עכט יודיש, א סימפּאַטישער ברויט, מיט צוויי קלוגע, בעוועגליכע און דורכדרינגענדיגע אויגען, זיין אויסערליך וועזען, ווי זיין גאַנצע האַלטונג ביים פּראָצעס איז געווען פון אַ יודישען אינטעליגענט, כמעט פון אַ תלמיד חכם.

ביי די פערהאַנדלונגען פונ׳ם פּראָצעס, אויף וועלכען עס זענען אויפגעטראָטען לאַנגע רייהען פון עדות־זאָגער מצד דער פערטיידיגונג ווי אויך מצד דער אָנקלאַגע, זענען פעסטגעשטעלט געוואָרען די פאָלגענדע פונקטען:

1) די שטענדיגע רעזידענץ דאָס וואוין־אָרט פון ווייטשאַק איז געווען אין ראָסטאָוו אויף דעם דאָן. זיין פאַמיליע איז בעשטאַנען פון אַן עכט יודישער פרוי און דריי יונגלעך, וועלכע האָבען בעקומען, לויט אַמאָליגע בעגריפען, אַ גוטע יודישע ערציהונג. ער האָט פאַר זיי געהאַלטען די בעסטע מלמדים, וועלכע האָבען געהאַט די השגחה אויף זייער רעליגיעזע פיהרונג, ווייטשאַק אַליין פלעגט

די מייסטע חדשים פון יאָהר פערברענגען ווייט פון זיין הויז, עס האָט געהייסען אַז ער האָט איין די ווייטע גובערניעס פון איבערוויגסטען רוסלאַנד געוויסע געשעפטען, א״ז וואָס אייגענטליך זענען בעשטאַנען די געשעפטען, האָט קיינער נישט געוואוסט. אפילו נישט זיין פרוי און זיינע אייגענע קינדער, די ימים־נוראים פלעגט ער פערברענגען מיט זיין פאַמיליע אין ראָסטאָוו, וואו ער איז געווען פערעכענט פאַר איינעם פון די שענסטע בעלי־בתים. ער האָט זיך בעטייליגט מיט אַ פרייער, אָפענער האַנט אין אַלע שטאַטישע אינסטיטוציעס, ער איז געווען אויך פרייגיביג צו יחידים, וועלכע זיי האָבען זיך געווענדעט צו איהם נאָך הילף.

2) אין אַ משך פון פופצעהן יאָהר האָט ווייטשאַק אָרגאַניזירט די רויב־אָנפאַלען אויף רייכע פריצים אין פערשיעדענע רוסישע גובערניעס.

ווייטשאַק איז געווען אַ ספּעציאַליסט אין דער אויספאָרשונג פון די טאָפּאָגראַפישע בעדינגונגען פון די פּלעצער, וואו דער רויב־אָנפאַל האָט געזאָלט געשעהן. ער אַליין פלעגט אויסאַרבייטען די פּלענער, אין אַלע דעטאַלען, פון די רויב־אָנפאַלונגען, בעצייכענענדיג גענוי די פונקטען פאַר יעדען איינעם פון דער באַנדע, וואָס ער האָט איינגעצייכנט, און די פונקציע, וואָס ער האָט אויסצופיהרען סיי ביים אַריינדרינגען אין דעם פּריצישען גוט און סיי ביי דעם צוריק־צוג.

3) די אַלע רויב־אָנפאַלען, וועלכע ווייטשאַק האָט אויסגעאַרבייט זייערע סטראַטעגישע פונקטען, זענען איהם געלונגען. ער איז קיינמאָל נישט געכאַפּט געוואָרען וועהרענד דער „אַרבייט".

4) עס איז בעוויזען געוואָרען פון אַלע זייטען, אַז ווייטשאַק פלעגט ביים אַריינדרינגען אינ׳ם הויז, אינ׳ם שלאָס, און צווינגענדיג די בעזיצער צו עפענען פאַר דער באַנדע די געלד־קאַסטענס און די שמוק־קעסטעלעך, האָט ער פערזענליך בעהאַנדעלט די דאַמען פונ׳ם שלאָס זעהר העפליך און ריטשענטלמעניש. האַבענדיג אין זיין רשות די גאַנצע ציהרונג פונ׳ם שלאָס, פלעגט ער צוריקגעבען די דאַמען אַ טייל פון זייערע ברילאַנטען א. ד. ג.

ווען די דאַמען האָבען זיך בעקלאָגט, האָט בלייבענדיג אָהן מזומן געלד, וועלען זיי האָבען די ערשטע צייט פיל אומאַנגענעמליכקייטען, פלעגט די ווייטשאַק צוריקגעבען עטליכע טויזענד רובעל פון דעם גערויבטען געלד אויף קלענערע הוצאות.

5) עס איז קלאָהר אַרויסגעקומען, אַז אין משך פון די 15 יאָהר, וואָס יאַנקעל חכם האָט אָנגעפיהרט זיין רויב־באַנדע איז נישט פאָרגעקומען קיין איינציגער מאָרד. דערהאַפּט איז זיין באַנדע, — בעשטעהענדיג פון לויטער נישט־יודען, — אין געוויסע אומגינסטיגע פאַלען, געווען גרייט אויסצופיהרען אַ מאָרד אויף די פריצים זעלבסט, אָדער אויף זייערע דינערשאַפט, כדי צו ראַטעווען זייער אייגען לעבען.

אין אַזעלכע סכנה־פאַלען האָט ווייטשאַק אָנגעווענדעט זיין גאַנצע ענערגיע צוריקצוהאַלטען זיין באַנדע פון בלוט־פערגיסונג. מיט זיין אייזערנעם ווילען און צוגלייך מיט דער מאַגנעטישער פערזענליכקייט פלעגט איהם געלונגען צו דיסציפּלינירען זיין רויבער־באַנדע און נישט דערלאָזען איין קיין פאַל צו מאָרדען, צו טויטען זייערע קרבנות.

יאַנקעל חכם האָט ביי זיין פּראָצעס בעטאָנט מיט שטאָלץ דעם אונטערשיד צווישען איהם און צווישען נישט יודישע באַנדעפיהרער. די לעצטע טויטען זייערע קרבנות איינס־צוויי, ווען זיי גלויבען דורך דעם אָפּצווישען יעדען שפּור פון זייערע רויב־פערברעכענס. ער, יאַנקעל חכם, אָבער איז־ענדיג אַמבעסטען און אַמזיכערסטען בעוואָפענט ביי יעדען אָנפאַל, האָט ער דאָך אַלס יוד קיינמאָל נישט בלויז נישט געטויטעט, נאָר אויך נישט געפייניגט זייערע קרבנות.

ווי לעבען די יודישע היטלער־קרבנות אין כינא און מאַנדזשוקא

(ספּעציעלע קאָרעספּאָנדענץ)

פון א. זעלדעס

די ביטערע שטורמ׳דיגע אַנטיסעמיטישע כוואַליע איז היטלער־לאַנד האָט פערטראָגען אויך אויפ׳ן ווייטען מזרח עטליכע הונדערט פון אונזערע דייטשע ברידער. אַרויסגעריסענע מיט׳ן וואָרצל פון זייערע אַלטע היימען און פּרנסות אָהן אַ שפּראַך און אָהן אַ ערפאַהרונג — זענען די מענשען געקומען אין די לענדער פונ׳ם ווייטען אָריענט זוכען אַ באַרוהיג און שאַפען אַ היים. דער גרעסערער טייל פון די זענען געקומען אַליין אויף זייערע אייגענע אחריות מיט געלד־מיטלען און אַ טייל זענען געשיקט געוואָרען מיט׳ן הילף פון די יודישע אָרגאַניזאַציעס פון אייראָפּאַ, הויפּטזעכליך דורכ׳ן „היצעם" פון פּאַריז. די דייטשע פליכטלינגע האָבען זיך בעזעצט אין די גרעסערע צענטערען פון כינא און מאַנדזשוריען, דאָרט וואו עס געפינען זיך מעהר אייראָפּעער און יודען. זייער לאַנגען וועג פון אייראָפּאַ צום ווייטען מזרח האָבען אַנדערע דורכגעמאַכט מיט׳ן ים פון מאַרסייל אין באַרדאָ איבער׳ן סועץ־קאַנאַל, און אינדיען קיין שאַנכיי, אַנדערע ווידער האָבען זיך געלאָזען מיט׳ן איזענבאַהן איבער עסטרייך, פּוילען, גאַנץ רוסלאַנד און סיביר קיין מאַנדזשוריע און כינאַ. די לעצטע סטאַטיסטיק פון זשאַנכיי וויזט, דאָס דאָרט פּראַקטיקירען ביים היינטיגען טאָג 23 דאָקטוירים פון די דייטשע פליכטלינגע יודען. חוץ דאָקטוירים אַרבייטען דאָרטען אויך עטליכע אַדוואָקאַטען, ביוראַליסטען, שפּילער, קינסטלער, מעכאַניקער, כעמיקער, פעלץ־קירשנער און אַנדערע פאַך־לייט. ביי אַ צעהנדליג דייטשע דאָקטוירים יודען אַרבייטען אין כאַרבין, אַזוי פיל אין טיענצזין, אויך זענען געצעהלטע פאַכלייט צוואָרפען איז די גרויסע שטעט מיט אַ קלענערע אייראָפּעאישע בעפעלקערונג (מוקדען, דיירען, כאַנקאָו, קאַנטאָן א. א.)

ס׳איז וויכטיג צו בעמערקען, דאָס נישט אַלע לענדער פונ׳ם ווייטען מזרח ערלויבען ביי זיך אַרבייטען אויסלענדישע דאָקטוירים, פאַרמאַצעווטען, אינזשעניערען און ספּעציאַליסטען פון אַנדערע הויך־קוואַליפיצירטע פאַכען. אַזוי צום בייספּיל איז אין יאַפּאַן כמעט אינגאַנצען אוממעגליך צוצולאַזען צו ווערען און צו בעקומען אַ ערלויבעניש אויף אַרבייט פאַר אַ דאָקטאָר מיט אַ דיפּלאָם פון אויסלענדישע אוניווערזיטעט. דאָס טרעפט נאָר איז אויסנאַהמספאַלען, ווען זיי געפינען פאַר נויטיג ספּעציעל איינצולאַדען אַזאַ מין פאַכמאַן. דאָס זעלבע איז אויך מיט אינזשעניערען, מוזיקער און אַלע אַנדערע ספּעציאַליסטען. די פיליפּינישע אינזלען וואו קוואַליפיצירטע אַמעריקאַנישע און אייראָפּעאישע דאָקטוירים האָבען גרויסע מעגליכקייטען מערערען פון אויסלענדישע דאָקטוירים אַ ספּעציעלען עקזאַמען. צוצולאָזען צום עקזאַמען ווערט מען נאָר דאַן ווען זיצט אין לאַנד העכער ווי אַ יאָהר צייט און ביים עקזאַמען מוז מען גרינדליך ווייסען די ענגלישע און שפּאַנישע שפּראַכען. די זעלבע שוועריגקייטען עקזיסטירען אויך אין די גרויסע בריטישע האַפענס־שטעט פונ׳ם ווייטען מזרח ווי האָנגקאָנג, סינגאַפּור, פראַנצויזישע און האָלענדישע אינדיע און זייערע שכנישע ערטער, וואו אויסלענדישע מעדיקער ווערען הויך געשעצט און וואַלטען האָבען פּרנסה בשפע. דאָס גרויסע כינאַ און די ביי־אָפּגעריסענע פון כינאַ מאַנדזשוריען זענען איז דער הינזיכט אַן אויסנאַהם. די אַנגעוויזענע לענדער גיבען ביז׳ן היינטיגען טאָג די מעגליכקייט יעדען אָנקומענדען פאַכמאַן זיך פריי צו פאַרנעמען מיט זיין ספּעציאַליטעט.

מ׳קען נישט זאָגען, דאָס אַלע אָנגעקומענע האָבען זיך שוין פעסט בעזעצט און גוט איינגעאָרדנעט. קיין שאַנכיי און טיענצזין זענען דאָס רוב געקומען מענשען מיט קאַפּיטאַלען און מיט דער ענגלישער שפּראַך. אַ טייל פון זיי האָבען זיך ביים היינטיגען טאָג נישט שלעכט אָנגעשטעלט, האָבען איינגעאָרדענט גוט איינגעריכטעטע הייל אַנשטאַלטען און געווינען פּאָפּולאַריטעט אינ׳ם דריי־מיט־אַ האַלב מיליאָניגען רייזיגען שאַנכיי. אַנדערע פון זיי האָבען געמאַכט שותּפות מיט אָרטיגע כינעזישע דאָקטוירים און געווינען די קליענטור פון דער רייכערער כינעזישער בעפעלקערונג. אַ טייל אַרבייטען שוואַכער, באַר בכלל זוכען די ביי־אָנגעקומענע זיך אַריינצופאַסען אין די אָרטיגע בעדינגונגען און ס׳איז צו האָפען דאָס מיט דער צייט וועלען זיי אין שאַנכיי און די שכנישע צענטערען געפינען זייער היים.

שווערער איז די לאַגע פון די וועלכע זענען געשיקט געוואָרען דורך די קאָמיטעטען פון פּאַריז, פּראַג און אַנדערע ערטער און זענען געקומען הילפלאָז און אָן קיין מיטלען.

דאָס רוב האָבען די אייראָפּעאישע קאָמיטעטען געשיקט אַזעלכע פליכטלינגע, וועלכע זענען דאָרט געזעסען ביי זיי לאַנגע חדשים און מיט וועלכע זיי האָבען זיך נישט געהאַט וואו אַהינצוטאָן. אַזוי צום ביישפּיל האָט מען אַנשטאָט די פערלאַנגטע קוואַליפיצירטע אויגען־דאָקטוירים געשיקט דורכשניטליכע דאָקטוירים פון הויט און וועגעריישער קראַנקהייטען אַנשטאָט ספּעציאַליסטען אויף האַלז, נאָז און אויערען־איבעריליכע און קינדער־ספּעציאַליסטען, אַנשטאָט נערווען־ספּעציאַליסטען — צאָהן־דאָקטוירים א.אא.וו. די אַריינגעשיקטע דאָקטוירים זענען געקומען אָהן אַ שפּראַך און אָהן אַ סענט, באַר די יודישע געזעלשאַפטליכקייט אין כאַרבין, מוקדען, טיענצזין, א. א. האָבען ערליך ערפיהלט זייער חוב צו זייערע אָנגעקומענע פונ׳ם ווייטען אייראָפּע ברידער, קרבנות פונ׳ם דייטשען אַנטיסעמיטיזם. כאַרבין האָט אַ איבערפלוס פון עטליכע הונדערט רוסישע און יודישע אַלטע דאָקטוירים און ביי היינטיגע צייטען איינאָרדענען ניי־אָנגעקומענע דורכשניטליכע דאָקטוירים פון אויסלאַנד, מענשען אָן אַ שפּראַך און ערפאַהרונג, דערצו נאָך פון די זעלבע פאַכען — איז אַ גאַנץ שווערע זאַך. דאָך האָבען די אָנגעקומענע דייטשע פליכטלינגע בעקומען די נויטיגע אונטערשטיצונג און די ערשטע צייט און ווען ס׳האָט זיך געפאָדערט גרעסערע סומעס אויף וואוינונגען, אינסטרומענטען, אין די נויטיגע איינשטעלונג, וועלכע האָבען נישט געקענט גדעקט ווערען. פון די מאַגערע ביודזשעטען פון די נויטיגע אינסטיטוציעס — האָט מען זיך אויך אַנ׳עצה געגעבען. אַ גאַנצער רייה יחידים, סוחרים, יודישע כלל־טוער האָבען געגעבען זייערע וועקסלען און אויסגעליהען דורך די בענק די בוירטיגע סומען אויף איינצואָרדענען איטליכען פון די אָנגעקומענע דאָקטוירים און אַנדערע פאַכלייט מיט אַלעם נויטווענדיגעס. דער גרעסטער טייל פון די צוגעשיקטע הערה די אייראָפּעאישע קאָמיטעטען

הילפלאָזע און אָהן־מיטלען דאָקטוירים האָבען בעקומען אויסגעליהען צו עטליכע הונדערט דאָלאַר אויף איינריכטונג, וועלכע זיי צאָהלען ביסלעכווייז אויס.

וואָס איז שייך מאַנדזשוקאָ מיט איהר גרויסען כאַרבין איז ביים היינטיגען טאָג די עקאָנאָמישע לאַגע בעדייטענד ערגער ווי מיט אַ יאָהר צוריק. די אייראָפּעאישע בעפעלקערונג ווערט אַרויסגעשטויסען פון איהרע עקאָנאָמישע פּאָזיציעס דורך די יאַפּאַנישע ערגבערער און די צאָהל־פעהיגקייטען און רעסורסען פון די מאַסען זענען בעדייטענד שוואַכער געוואָרען.

דאָך, ווען די אָנגעקומענע וואָלטען געהאַט זייערע אייגענע מיטלען און וואָלטען נישט געדאַרפט פּאָהלען די חובות — וואָלטען זיי זיך רוהיג דורכגעלעבט. שווער איז אָבער מיט די מענשען, וועלכע זענען געקומען פאַלשטענדיג צוריאַיבירטע און האָבען געדאַרפט אַלעס בויען פון אָנפאַנג אָן מיט פרעמדע מיטלען, ביי אַ קאָנקורענץ און דערנאָך נאָך זייענדיג פערטרעטען איז יענע געביטען פון דער מעדיצין, וועלכע האָבען אַ איבערפלוס אַרטיגע דאָקטוירים.

בעסער אָדער ערגער לעבט שוין, הייבט אויפ׳ן ווייטען מזרח ביי 200 דייטשע פליכטלינגע קרבנות פונ׳ם היטלער־רעזשים. איינציגע האָבען שוין צו זיך זייערע קרובים אַריבערגעבראַכט פון אייראָפּאַ; גערעטענע טעכטער פון די פליכטלינגע האָבען שוין חתונה געהאַט פאַר רייכע זיהן פון אָרטיגע יודען, באַר דער גרעסטער טייל פון זיי האָט נאָך דערווייל זיך נישט בעוויזען אַריינצופאַסען אין לעבענס־שטייגער פונ׳ם רוסישען יודען אויפ׳ן ווייטען מזרח. אינ׳ם גייסטיגען און געזעלשאַפטליכען לעבען פון די יודישע קיבוצים אין כינאַ און מאַנדזשוריען האָבען זיי קיין פרישען שטראָם מיט זיך נישט געבראַכט און זענען דערווייל פון ווייטען. עס פיהלט זיך נאָך אַ אָפּגעפרעמדקייט, קאַלטקייט און אַפּאַטיע צו די יודישע געזעלשאַפטליכע און קולטורעלע שטרעמונגען פון די אָרטיגע יודען, אַנדערע פון זיי קוקען אפילו אויף די היגע ברידער פון אויבען אַראָפּ. מען איז זיי מוחל..

דער רוסישער יוד אין כינאַ און מאַנדזשוקאָ פערענטפערט די דאָזיגע האַלטונג און אָפּגעפרעמדקייט פון די דייטשע פליכטלינגע, בעמערקענדיג איך אַכט די טיפע טראַגעדיע, וועלכע די מענשען האָבען פאַר די לעצטע יאָהר דורכגעמאַכט, דעם טיפען אינערליכען ריס אין זייער נשמה. די שווערע ענטוישונג אין זייער פעלוירענע פריהער׳דיגע פאָטערלאַנד א.אא.וו. באַר דאָך קען מען נישט בערעכטיגען די געלד־גייציגקייט און אויסערגעוועהנליך מאַטעריאַליסטישע שטרעבונגען פון אַ געוויסען טייל די מענשען: וואָס בעסער זיך איינאָרדענען, וואָס מעהר קליענטען און וואָס גרעסערע געלטער צו פערדינען. אַלע איבעריגע לייבען און פריידען פונ׳ם אַלגעמיינעם און אָרטיגען יודענטום אינטערעסירען זיי לחלוטין נישט.

די שווערע עקאָנאָמישע לאַגע אין מאַנדזשוקאָ האָט פערגרעסערט די עמיגראַציע אויך פון די דאָרטיגע רוסישע און יודיש־רוסישע דאָקטוירים קיין דרום־כינאַ און דער עיקר קיין שאַנכיי. די באַנקיגער העגירונג האָט לעצטענס זיך אַביסעל דערשראָקען פאַר׳ן גרויסען אָנקומענדען שטראָם

(ווייטער זעה 10־טע זייט)

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג
31
כז
שבט תרצ"ה

יאנואר
זון-אויפגאנג 7.21
זון-אונטערגאנג 4.19

נעכטן האבן געשטרייקט 60000 ארבייטער
די רוהע איז אינ'ערגיץ נישט געשטערט געווארן

(א) דער נעכטיגער פראטעסט-שטרייק, וואס איז פראקלאמירט געווארן דורך די פאראייניגטע קלאסען-פאראיין, פרצא און כאדעקעס האט ארומ-גענומען כמעט די גאנצע טעקסטיל-אינדוסטריע.

סך-הכל האבען געשטרייקט קרוב 60.000 ארבייטער.

נישט טעטיג זענען געווען אלע גרויסע און מיטעלע פאבריקען, ווי אויך א טייל קלענערע פאבריקען.

פאר די פאבריקען האבען געהאלטען וואך מיטגלידער פון די שטרייק=קאמיסיעס, א דאנק וועלכע ס'איז נישט געקומען צו קיין שום שטרייטען

אין די פאראיינען האבען אפגעהאלטען בע-ראטונגען די פערוואלטונגען, אפגעהאלטענדיג גלייכ-צייטיג בעריכטען פון פערלויף פון שטרייק.

אנגעשלאסען זיך צום שטרייק האבען זיך אויך די מעטאל-ארבייטער פון די גרויסע פאברי-קען, ווי אויך די ארבייטער פון די צייך-אפטיי-לונגען פון די גרעסערע פאבריקען.

גאנץ אנדערש האט דער שטרייק אויסגע-זעהן אויף דער לאדזשער פראווינץ.

אזוי, למשל, זענען אין זדונסקא-וואליע נישט געווען טעטיג כמעט אלע פאבריקען, בעת אין טאמאשאוו האבען אלע פאבריקען געארבייט.

אין פאביאניץ האבען פון 7,500 ארבייטער, געשטרייקט קוים – 1000 ארבייטער.

אזוי-אויך אין אלע אנדערע שטעטלעך פון לאדזשער קרייז.

* * *

ווי מיר דערוויסען זיך, האבען די פאראיי-נען צוגעשיקט א בריף צום טעקסטיל-פארבאנד, אין וועלכען זיי ווארענען, אז די ארבייטער וועלען קיינמאל נישט איינגעהן אויף וועלכער ס'איז לוין-רעדוקציע, פון דעם אפמאך וועלכע איז בע-ווארען אנגענומען אין 1933, און אינ'ם פאל פון נישט צופאסען זיך דערצו, וועלען זיי זיין גע-צוואונגען דעם קאנפליקט צו פערשארפען.

שטרענגע ריוויזיעס פון פאבריקען
צי זענען אין זיי פערהאן די נויטיגע פארזיכטס-מיטלען

(א) צוליב דעם, וואס לעצטענס האבען זיך כסדר איבערגעחזרט פאלען מיט מענשליכע קרבנות בעת דער ארבייט אדער ביי שרפות אין פאברי-קען, צוליבן פעהלען פון ענטשפרעכענדע פערזי-כערונגס-איינריכטונגען, האט זיך מיט די ענינים פעראינטערעסירט די מאכט.

לויט א פעראָרדנונג פון וואיעוואדע ה' האוקע-נאוואק, איז אויסגעטיילט געווארן א ספע-ציעלע קאמיסיע, וועלכע האט שוין אנגעהויבען איהר ארבייט צו ליוסטרירען די פאבריקען.

די דאזיגע קאמיסיע וועט ספעציעל אכטונג געבען, צי די געביידעס, אין וועלכע עס זענען בעשעפטיגט ארבייטער, ענטשפרעכען די פאר-שריפטען פון פערזיכערונג בעת שרפות, און צי די פענסטער האבען די גענוגענדע גרויס און זענען בעוועגליכע.

ווייטער וועט די קאמיסיע לייגען אכט אויף די רעזערוו-אויסגענג, וועלכע דארפען שאפען מעגליכקייטען שנעל צו פערלאזען די פאבריקען אין פאל פון א שרפה=אויסברוך.

בראש פון די בעזונדערע קאמיסיעס שטייט דער ארבייטס-אינספעקטאר מעפערמאן, לייטער פון אינדוסטריע-אמט ביי דער לאדזשער שטאט-פערוואלטונג, ה' האנקע, און דער פארשטעהער פון וואיעוואדישען אמט ראטמ. באנאכאוויטש.

אין פאלען פון נישט גענוגענדע פערזיכע-רונגס-איינאָרדנונגען אין די פאבריקען, וועט די קאמיסיע פאָדערען אויסצופיהרען די פארשריפטען און אין געגענפאל וועלען אזעלכע אונטערנעמונגען געשלאסען ווערען, און די בעלי-הבתים, וועלען צוגעצויגען ווערען צום פעראנטווארטליכקייט.

די צווישענפערבאנדס-קאמיסיע אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע הויבט אן איהר טעטיגקייט

(אג) די צווישען פערבאנדס=קאמיסיע וואס איז אין פערגאנגענעם יאהר געשאפען געווארען פאר טעקסטיל-ענינים ביי דער לוין=טעקסטיל-אינדוסטריע אין דער לאדזשער וואיעוואדזטווא, הויבט אן, נאך א לענגערען איבערייס איהר ארבייט. די טאג האט זי צושיקט צו אלע איהרע מיטגלידער א צירקולאר אין וועלכען עס ווערט מיטגעטיילט, אז לויט דער איניציאטיוו פון פאבריקאנטען-פער-באנד אין פאביאניץ ווערט צוזאמענגערופען א זיצונג פון דער קאמיסיע אויף דעם 4 פעברואר 1935 מיט פאלגענדער טאג-ארדנונג: ארגאניזאציע פראגען, פרייז פארשלאגען. איינלאדונגען זענען ארויסגעשיקט געווארען צום סוחרים פערבאנד אין פאביאניץ, צום פערבאנד פון די לוין-פארבערייען, פארבאנד פון די שטרייך גארן שפינער, פאברי-קאנטען-פערבאנד פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע, פראפעסיאנעלער פאראיין פון די וועבער מייסטער אין זגערזש, פערבאנד פון די אפרעטורען און פארבערייען און אינדוסטריעלער פערבאנד אין זדונסקא וואלא.

די זיצונג פון דער קאמיסיע זאגט צו צו זיין זעהר אינטערעסאנט, ווייל עס וועלען אין איהר זיין פערטרעטען סיי די מיטעלע טעקסטיל-אינדוסטריע, ווי אויך די לוין-טעקסטיל=אינדוסטרי. ווי בעוואוסט פערנעמען די דאזיגע צוויי צווייגען

אין דער אינדוסטריע גאנץ פערשידענע שטאנד-פונקטען. די פעראינטערעסירטע קרייזען האפען אבער, אז אלע שטרייט=פראגען וועלען גינסטיג ערלעדיגט ווערען.

בעליידיגט דעם כבוד פון פוילען
און בעקומען דערפאר די ריכטיגע שטראף

(א) אויף נאפיורקאווסקיעגא 12, אויפן 3-טען שטאק, וואוינען בשכנות דאס פאר רפאל ראבערט און עלזשביעטא פאהל און די אלמנה עווא פא-מאקאווסקא.

דעם 19 יולי פ. י. האט די פאטאקאווסקא גע'עצה'ט דער פאהל, אז זי זאל נישט ברענגען קיין גאסט-מאשינקע, ווייל דער סופיט איז נידריג און עס קען זיך מאכען א שרפה.

דערפון איז אויסגעבראכען א מחלוקה, און דאס פארפאלק פאהל האט זיך אנגעהויבען זידלען אויף דייטש.

די פאטאקאווסקא האט דאן אויפמערקזאם געמאכט, זיי זאלען זידלען אין פויליש, ווארום זיי געפינען זיך אין פוילען א.א.וו.

דערויף האט דער „הער" פאהל געענטפערט: מיט בעליידיגטע ווערטער אויפ'ן אדרעס פון פוילען".

די „פראו" פאהל ווידער האט מיט מיאוסע הוועות בעליידיגט פוילען.

הכלל, מ'האט גערופען פאליציי, צוזאמענגע-שטעלט א פראטאקאל, און —

נעכטען האט דאס בע'טעמ'טע פארפאלק בעקומען א פסק=דין—צו 3 חדשים ארעסט.

אפטייקען
היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען די אפטייקען:

ק. לייגוועבער (פרייהייטס-פלאץ 2), י. הארטמאן (מלינארסקא 1), וו. דאנילעצקי (פיעטריקאווער 127) א. פערעלמאן (ציגעל-גאס 32), י. צימער וואלטשאנ-סקא 37), ב. וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקיעגא 27

מארגען — דער נאמענס-טאג פונם מלוכה-פרעזידענט
די לימודים אין די שולען ווערען נישט איבערגעריסען

(א) מארגען, דעם 1 פעברואר ה. י. פאלט אויס דער נאמענסטאג פונם מלוכה-פרעזידענט, פראפ. איגנאצי מאשטשיצקי.

אין שייכות דערמיט האט זיך געבילדעט, ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, א בירגער-קאמיטעט, וואס האט אויסגעארבייט א פראגראם פון די פייערליכקייטען.

עס וועלען, אלזא, ארגאניזירט ווערען גע-לעגענהייטס-אקאדעמיעס אין געזעלשאפטליכע און פראפעסיאנעלע אינסטיטוציעס און אין געבעט-הייזער פון אלע אמונות.

גלייכצייטיג וועלען אין די פאלקס-שולען ארגאניזירט ווערען ספעציעלע שמועסען, אין וועלכע עס וועט בעהאנדעלט ווערען די טעטיג=קייט פונם מלוכה=פרעזידענט.

די לימודים וועלען נישט איבערגעריסען ווע-רען און די שול-יוגענד איז מחויב צו קומען נאר=מאל לערנען זיך.

דער לעצטער חודש
וואס די אבליגאציעס פון דער נאציא=נאלער הלוואה ווערען ארויסגעגעבען

(א) לויט ווי עס אינפארמירט אונז די היגע פינאנץ-קאמער, האט היינט בעזאלט אפפליסען דער טערמין פון ארויסגעבען די אבליגאציעס פון דער נאציאנאלער הלוואה צו די סובסקריבענטען.

מחמת דער גרויסער ארבייט דערביי און דער גרויסער צאהל סובסקריבענטען, איז דער טערמין אפגעלייגט געווארען ביז'ן 28 פעברואר איינשליסליך.

די סובסקריבענטען, אלזא, וואס האבען נישט בעוויזען צו אפנעהמען די אבליגאציעס דארפען זיך מעלדען אין דער צייט, בכדי זיי אפצונעהמען אין די ענטשפרעכענדע פינאנץ=אמט.

אנולירונג פון הכנסה-שטייער
וואס איז נישט אויפגעמאהנט געווא=רען ביי מלוכה=פונקציאנערען און עמעריטען

(א) די פינאנץ-קאמער און בעזונדערע אמ=טען האבען בעקומען א צירקולאר פון פינאנץ-מי-ניסטעריום מכוח'ן סקאסירען דעם הכנסה=שטייער, וועלכער איז נישט אויפגעמאהנט געווארען ביי די אויסצאהלונגען פאר מלוכה-פונקציאנערען און עמעריטען.

צוויי פערמאסקירטע באנדיטען
דערשיסען אין זדונסקא-וואליע א גימנאזיאל-דירעקטאר

(א) אין דעם בנין פון מלוכהשען גימנאזיום אין זדונסקא=וואליע, וואו עס וואוינט דער די-רעקטאר פון דערמאנטען גימנאזיום צוזאמען מיט זיין משפחה, האבען זיך נעכטען ביינאכט אריינ-געקראגען 2 פערמאסקירטע באנדיטען און מיט 3 רעוואלווער=שאסען אוועקגעלעגט א טויטען דעם גימנאזיאל-דירעקטאר, דעם 45-יאהריגען עדווארד ביעגאנסקי.

די בלוטיגע באנדיטען זענען תיכף ענטלא-פען.

עס זענען אדורכגעפיהרט געווארען אבלא-וועס, בעת וועלכע א רייה פערדעכטיגע יונגעלייט זענען ארעסטירט געווארען.

דער מארד שטעלט זיך פאר געהיימניספול.

DR. MED. H. LUBICZ

פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפפאנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 אווענר
זונטאג און יום-טוב פון 9–11 בייטאג
און יו"ט 9–1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע=זאל

Dr. Wołkowyski

האט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
נעמט אן אין הויט- און ווענערישע
קראנקהייטען, מענער-שוואכע
נעמט אן פון 8–11 בייטאג און פון 4–9 אווענד

זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20

פרייטאג, דעם 1-טען פעברואר 1935, 9 אווענד
זונטאג, דעם 3-טען „ 4.30 נאכמ. וועט די
העברעאישע דראמאטישע סטודיע
געבען די לעצטע 2 געזעגבונגס-אויפטריטען
פאר'ן אפפאהר קיין פאלעסטינע א. נ.
„לאדז"
רייכער פראגראם. אויסגעפירט אין דער יודישער און העברעאישער שפראך.
בילעטען פון 54 גר. שוין צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע.

קינא-טעאטער
„MIRAŻ"
11 ליסטאפאד (קאנסטאנט.) 16
היינט און פאלג. טעג!
די פיקאנטסטע פוילישע מוזיקאלישע קאמעדיע
וואס טוט מייך מאן ביינאכט
אין די הויפט-ראלען:
Gorczyńska, Mańkiewiczówna,
Znicz, Krukowski,
Gierasieński, Jarosy
אויסער'ן פראגראם:
קלאנג-צוגאבע פון Paramount
פרייזען פון די פלעצער:
54 גר., 85 גר. 1.09 זל. באלקאן 75 גר.
דער זאל איז גוט בעהייצט.

נייע סטעמפעל-מארקען צו 100 זלאטעס

(א) עס זענען ארויסגעלאזט געווארען אין פארקעהר סטעמפעל=מארקען אין דער ווערט פון 100 זל.

ביז איצט זענען געווען סטעמפעל-מארקען ביז דער הויך פון 50 זל.

די נייע מארקען זענען אין דער גרויס פון די קלענער-ווערטיגע מארקען, און זיי זענען פארזעהן מיט'ן מלוכה-עמבלעם און מיט ארנאמענטען אין דער בלויער קאליר.

נייע פעראדענונג וועגען ראד-פערקעהר

(א) לעצטענס זענען ארויסגעגעבען געווארען נייע פארשריפטען וועגען ראד-פערקעהר אויף די גאסען.

פאר אויטאס, פורהערן, דראזשקעס א.ד.גל. איז דערלויבט פארבייצופאהרען נעבען די טראמוואי-סטאנציעס מיט א פערקלענערטען טעמפא און נישט ווי ביז איצט, אז עס זאל שטערן דעם צוגאנג פון פאסאזשירען, דאס איינשטייגען אין טראמוואי אדער ווארטען ביי דער סטאציע.

וועגען דעמזעלבען ענין איז אפגעהאלטען געווארען א זיצונג אין דער סטאראסטווע.

15 פאבריקען פון דער מיטעלער=אינדוסטריע

זענען אין יאנואר נישט געווען טעטיג

(אג) אין לאנד-פארבאנד פון דער טעקסטיל אינדוסטריע אין לאדז, וועלכער רעפרעזענטירט ווי בעוואוסט די מיטעלע אינדוסטריע, האבען אין משך פון חודש יאנואר פון 92 פאבריקען, וואס געהערען צום דאזיגען פארבאנד נישט געארבייט 15. אין די פאבריקען זענען געווען בעשעפטיגט 8,121 ארבייטער.

עגיפטען האט מורא פאר דער אמעריקאנישער קאנקורענץ

(אג) אויף דער באנוועל=בערזע אין ניו-יארק האט די לעצטע וואך געהערשט א נישט איינהייטליכע טענדענץ. עס איז נאך נישט פעסט געשטעלט געווארען דער פערזייה-שטח און עס איז נישט בעוואוסט, צי דער שטח וועט פערקלענערט ווערען אויף 25 אדער 35 פראצענט. עס דארף נאך בעטאנט ווערען, אז די פאליטיק פון אמעריקאנישער רעגירונג צו ערטיילען די פארמערס הלוואות ווי אויך צו בעשטימען אנ'אינטערנאציאנאלע פערשטענדיגונג וועגען א קאנטראל אויף דער באנוועל פראדוקציע איז נאך ענטגילטיג נישט ערלעדיגט געווארען. געגען דאזיגען פראיעקט טרעטען זעהר ענערגיש ארויס אנדערע לענדער, וואס פראדוצירען באנוועל און בעזונדערס עגיפטען.

די עגיפטישע באנוועל-קרייזען האבען מורא, אז אנ'אינטערנאציאנאלע קאנטראלע וועט איבערריקען דעם פאריטעט פון עגיפטישען באנוועל און עס וועט אויך געפיהרט ווערען א בעהאלטענע דומפינג פאליטיק.

זעלבסטמארד

(א) אויף ראווסקא 38 אין הויף-קלאזעט האט זיך גע'סמ'ט מיט עסיג=עסענץ די 20=יעהריגע העלינא יודשוויאק.

מ'האט זי אפגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

די סיבה פון טראגישען שריט איז געווען — ענטוישונג אין ליבע.

קלאנג-קינא-טעאטער
Zacheta
זגערזשער 26
היינט און פאלג. טעג !
פילם פון דער פוילישער פראדוקציע
מעכטיגע דראמע א. ג.
„לעבענס-אורטייל"
אין די הויפט-ראלען :
J. Andrzejewska
I. Ejchnerówna
Domięcki
אויסער'ן פראגראם :
„Nie damy Ziemi"
דער זאל איז גוט בעהייצט.

דער נייער קארטעל=אפמאך פון די באנוועל=שפינער=פראדוצענטען

וועט געשלאסען ווערען אין קומענדיגען חודש

(אג) דעם 29 ד. ח. איז פארגעקומען א זיצונג פון דער פערשטענדיגונגס=קאמיסיע, וואס איז געשאפען געווארען אויף דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די מיטגלידער פון פערבאנד פון די באנוועל-גארן פראדוצענטען, מיט'ן ציל אויסצוארבייטען די בעדינגונגען פון נייעם קארטעל-אפמאך. די אונטערהאנדלונגען געפינען זיך אויף א גוטען וועג, ווייל די פראגע פון אנערקענען דאס רעכט פאר די קלענערע פירמען צו ארבייטען מעהר שעהן ווי די גרויסע פירמען איז דורך ביידע צדדים שוין אקצעפטירט געווארען. הגם די פראגע פון אבצאהל פאר א גרעסערער ארבייטס=צייט, איז נאך נישט פולשטענדיג ערלעדיגט, דארף מען אבער האפען, אז דער ענין וועט ערלעדיג ווערען נאך פאר דעם 16 פעברואר ד. ה. נאך פאר דעם טערמין ביז צו וועלכען דער ביזאיציגער אפמאך איז פערלענגערט געווארען.

די רעטונגס-קייט פון נותן-לחם

ווער האט געשפענדעט און ווער ווערט ווייטער ארויסגערופען צו דער הילף-אקציע ?

צו דער „רעטונגס-קייט" פון „נותן-לחם" פאר דער נויטליידענדער יודישער בעפעלקערונג שפענדעט ה' יאקוב לעשטשינסקי (גאוואמיעיסקא 34) — 5 זל. און רופט ארויס די פירמעס :

מ. גוטמאן (פיעטריק. 37), ב. וואסערמאן (פיעטריק. 15), ליפשיץ (פיעטריק. 50), י. שוויענטאווסקי (פיעטריק. 58), שטשיבוק (פיעטריק. 61), קאופמאן און יעראזאלימסקי (פיעטריק. 56), שפיצבערג (פיעטריק. 40), אברהם העלבערג (נאוואמיעסקא 6). דוד נוימאן (נאוואמיעסקא 3) און מ. גייזלער (נאוואמיעסקא 2).

איבערגעפאהרען

(א) אויף ראג זגערזשער און לימאנאווסקיעגא איז נעכטען איבערגעפאהרען געווארען דורך אנ'אויטא דער 57-יעהריגער אהרן מינצער (פון לימאנאווסקיעגא 3).

פאגאטאוויע האט דעם פערוואונדעטען געגעבען ערשטע הילף.

גע'סס'ט מיט פלייש

(א) דאס פארפאלק העלענא און יוליאן קאר פינסקי (מיענאווסקיעגא 14) האבען זיך נעכטען פער'סמ'ט מיט פלייש, וואס האט געשטאמט פון געהיימען מארק-האנדעל.

מ'האט צו זיי בעמוזט ארויסרופען פאגאטאוויע.

מעסער-שטעכעריי

(א) דער 32=יעהריגער פריזיער לעאן טאמטשיק פון ליפאווא 42, איז אויף זשעראמסקי 39, בעפאלען געווארען דורך אונבעקאנטער פערזאנען.

טאמטשיק האט בעקומען עטליכע וואונדען אין דער פלייצע און הענד מיט מעסערס.

דעם פערוואונדעטען האט די פאגאטאוויע ערטיילט הילף און איהם אפגעפיהרט א היים.

ראדיא=פראגראם

דאנערשטאג, דעם 31=טען יאנואר

6,48 פליטען, 6,52 גימנאסטיק 7,07 פליטען. 7,25 פליטען. 7,50 רעקלאמע=קאנצערט 11,57 צייט סיגנאל. 12,03 ידיעות. 12,05 פרעסע. 12,10 אוידיציע פאר קינדער. 12,30 שול פריהמארגען. 1 ידיעות. 1,10 שול פריהמארגען. 3,30 עקספארט 3,35 בערזע, 3,45 ווארשא 4,45 לעקציע אין דער פראנצויזישע שפראך. 5,50 לאדזער פאסט קעסטעל. 6,05 פליטען. 6,10 רעפערטואר פון די טעאטערן. 6,15 קאנצערט, 6,45 ליטעראַרישע פערטעלשעה. 7 קאנצערט, 7,20 רעדע פון פרעמיער מיניסטער יענדזשעיעוויטש לכבוד דעם נאמענסטאג פון מלוכה פרעזידענט. 7,30 פליטען, 7,50 ספארט, 8,05 מוזיק, 8,45 ידיעות, 9 קאנצערט 9,45 רעפעראט, 10 רעקלאמע קאנצערט 10,15 טוניש קעסטעל 10,30 טאנץ מוזיק, 10,45 פליטען, 11 טאנץ מוזיק.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי — — — —	96.75
3 פראצענטיגע בוראוולאגע —	46.65
4 „ דאלארובקא —	53.38
7 „ סטאביליזאציע (אמ.)	71.38
5 „ ווארשאווער פ.-ב. 1934	62.25
5 „ לאדזער „	53.75
ענגלישער פונט — — —	25 98
דאלאר אפיצ. 5.31 נישט אפיצ. —	5.27
גאלד-דאלאר — — — —	8.90
גאלד-רובל — — — —	4.57
דייטשער מארק — — —	2.01

Dr. med. P. Braun
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען
נעהמט אן פון 8 ביז 1 און פון 4 ביז 8 אוונט.
Cegelniana 4, tel. 216-90.

דער עקאנאמישער אינסטיטוט פאר ארץ=ישראל

ביי דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין לאדז (שרודמיעסקא 29) האט בעפענט דאס אינפארמאציאנס-ביורא פאר אלע ענינים פון שול- און בילדונגס=וועזען אין ארץ-ישראל.

אינפארמאציעס וועגען אנקומען אין פערשידענע פאך=שולען, גימנאזיום'ס און אנדערע לעהר=אנשטאלטען ווערען ערטיילט טעגליך פון 1 ביז 3 נאכמיטאג.

פאר ליכווע-פראצענטער

(א) א געוויסער סאלאמאן גרונדמאן איז נעכטען דורכ'ן היגען שטאטישען געריכט פערמשפט געווארען אויף 7 חדשים טורמע דערפאר, וואס ער האט בארגענדיג איינעם סענדער אלטערמאנען 1000 זל. גענומען ביי איהם ליכווע=פראצענטער.

פארן כאפען פייגעל

(א) פאר'ן אונלעגאלען כאפען וואלד-און=פעלד-פייגעל און האנדלען מיט זיי אויפן טאנפאני מארק איז נעכטען בעשטראפט געווארען מיט בעצאהלען 30 זלאטעס. אדער מיט 6 טעג ארעסט דער ארבייטסלאזער פראנצישעק סאווינסקי (פון דלוגאשא 48).

די פערהעלטנישמעסיג קליינע שטראף האט ער בעקומען דערפאר, ווייל ער און זיין גרויסע משפחה געפינט זיך אין אנ'אויסערגעוועהנליך שווערער לאגע. מען האט איהם אבער געווארענט, אז ווען מ'וועט איהם כאפען נאך א מאל ביים כאפען פייגעל, וועט ער גיין זיצען אין טורמע אויף א יאהר צייט.

א וואלד-וועכטער — א מעסער שטעכער

(א) דער וואלד-וועכטער פון לאדזער שטאטישען וואלד דער 36-יעהריגער יוזעף צעגיעלקא האט נעכטען בעקומען א פסק=דין — א האלב יאהר טורמע און צו בעצאהלען 500 זל. שטראף דערפאר, וואס ער האט דעם 29 סעפטעמבער פ.י. געשטאכען מיט א מעסער א געוויסען ס טאניסלאוו קאבא.

פון „החלוץ בעל=מלאכה"

אין הסכם מיט די בעשלוסען פון דער ערשטער ראיאן-קאנפערענץ איז די ליטונג פון „החלוץ בעל-מלאכה" צוגעטרעטען צו פערברייטערן איהר טעטיגקייט אויף אלע איהרע ארבייטס-געביטען. שוין אין די נאהענטסטע טעג וועט די ארגאניזיר-קאמיסיע צוטרעטען צו שאפען נייע אפטיילונגען אין די גרעסערע שטעט פון דער לאדזער וואיעוואדזטווע און צו דעם צוועק וועלען די מיטגלידער פון דער ליטונג און אגגעזעהענע ציוניסטישע עסקנים בעזוכען א רייה פראווינץ-שטעט. עס ווערען אויך געשאפען בעזונדערע אפטיילונגען אין די ראיאנען פון נייער'ס מארק און באלוט.

אנ'אינהאלטסרייכען רעפעראט האט געהאלטען ד"ר ח. בערלאס אין דער היגער אפטיילונג פון „החלוץ בעל-מלאכה" וועגען דער „חבת-ציון"-בעוועגונג. דער רעפעראט איז מצד דער גרויסער צאהל פערזאמעלטע אויסגעהערט געווארען מיט גרויס אינטערעס.

פאריגע וואך איז פארגעקומען דער וועכענטליכער חוג מיט'ן אנטייל פון ה' צבי רינגארט, וועלכעם האט אין א העכער שעה'דיגען רעפעראט בעלויכטען די ראל פון קרן-קימת אין דעם ארץ=ישראל-אויפבוי. דער רעדנער האט אויך ברייט ארומגערעדט די בעדייטונג פון קרן-קימת פאר דעם יודישען מיטעלשטאנד און בעל-מלאכה.

נאכדעם ווי עס איז אנגענומען געווארען דער פארשלאג, אז יעדער האנדווערקער זאל אויף זיינע רעכנונגען אויפקלעבען קק"ל-מארקען, שליסט דער פרעזעס ה' משה קארא די פערזאמלונג.

רעפרעזענטאנץ=טעאטער
„ראזמאיטאשטשי"
ציגעל-גאס 27. טעל. 112-25.
דירעקציע: דוד צעלמייסטער.

גאסטשפילען פון דעם בערימטען יודיש-דייטשען קינסטלער, פרעמיער פון ריינהארד- און פיסקאטאר-טעאטערן
אלעקסאנדער גראנאד
היינט דאנערשטאג, פינקטליך 9.15 אוו.
פאפולערע פרייזען!
ווידערהאלונג פון דער פרעמיערע פון אלטער קאציזנע'ס נייע ביהנעווערק אלעקסאנדער גראנאד'ס אויפפיהרונג
וועלט-געוויסען!
סינטעטישער רעפארטאזש אין 3 אקטען, 7 בילדער. די ראלען פיהרען אוים:
(לויט דעם שטיק:)
שלום שווארצבארד — אלעקסאנדער גראנאד
חנה שווארצבארד — ענני ליטאן
סטאמאן פעטלורא — דוד האמבורגער
מאדאם פעטלורא — נאטאליא ליפמאן
אדוואקאט טארעס — משה ליפמאן
דיכטער שווארצמאן — יצחק גרודבערג
סאפרא — יוסף סטרוגאטש
מיניסטער שולגין — מרדכי הילסבערג
אדוואקאט קאמפינקי — גרשון לעמבערגער
פרל. גרינבערג — פאני רובינא
קליין יודעלע — מאקס באזשיק
צירעל — רייזעל ליבראווסקא
אינזש. קאסטא — ש. הערשקאוויטש
דאמע — לאה ליבראווסקא
פראקוראר — ישעיה צוויליך
פיאטר — קלמן גוטמאן
און אנדערע.

ספארט

באקס-מעטש

בר כוכבא (לאדז)—סטזשעלעץ (פעטריקאוו) 4:12

זונטאג, דעם 27. זענען אין פיעטריקאוו פאר געקומען באקס-פערמעסטונגען צווישען בר-כוכבא (לאדז) און סטרזעלעץ (פיעטריקאוו), וועלכע האבען געגעבען פאלגענדע רעזולטאטען:

אין פליגען-געוויכט האט קומער (ב.-כ., לאדז) געהאט אין אלע דריי רונדעס א גרויסע איבערמאכט, און לסוף ווערט לארעצקי (סטרזעלעץ) דורכ'ן ריכטער אנערקענט אלס זיגער.

אין האנ-וואג זיגט הויך ילעוו (ב.-כ.)

אין פעדער-געוויכט בעזיגט פארינער (ב.-כ.) הויך אויף פונקטען גארטשיצקין (סטרזעלעץ).

אין די לייכטע וואג געווינט מאסמאן (ב.-כ.) אין די צווייטע רונדע דורך א טעכנישען ק. א.

די צווייטע לייכטע וואג ווערט אויך אויסגענוצט דורך שימשעוויטשען אלס צוויי פונקטען פאר (ב.-כ.).

אין האלבע מיטעל-וואג באכ'ן שענסטען קאמף פון טאג געווינט בארנשטיין (ב.-כ.) אין די צווייטע רונדע דורך א נאק-אוט.

אין מיטעל-געוויכט פערשפילט גאטהייגער (ב.-כ.) צו גארטשיצקי 1. (סטרעזעלעץ).

אין האלב שווערע וואג געווינט ענגעל (ב.-כ.) דורך א טעכנישען ק. א. אין די דריטע רונדע.

דער ריכטער שטעלט פעסט דעם רעזולטאט 12—4 לטובת בר-כוכבא, לאדז.

נאכ'ן מעטש האט דער סטרזעלעץ איינגעארדענט א באנקעט פאר די מאנשאפטען און געסט. עס זענען געהאלטען געווארען געגענזייטיגע רעדעס. דער פארשטעהער פון יודישען טורן און ספארט-פעראיין „מכבי" האט בעגריסט די מאנשאפט פון בר-כוכבא, לאדז, צו זייער נצחון.

פון „בר-כוכבא"

פאריגען פרייטאג איז טאג פון דער יאהר צייט פון טראגיש אומגעקומענעם דיר. אלבערט קאן, האט א דעלעגאציע פון בר-כוכבא געלייגט א קראנץ אויפ'ן קבר מיט געהעריגע אויפשריפטען.

מארגען פרייטאג 7 א זייגער איז אווענד אין לאקאל פון בר-כוכבא, אדעגט איין דער רעפעראט פאר פיזישער ערציהונג פון פרויען א פארלעזונג פון פרוי מאגיסטער נעכעמקעס - לעבענבוים אד"ם: „די ראלע פון דער יודישער פרוי אין דער ספארט-בעוועגונג.

מעלדונג

דער לאוויטשער רבי שליט"א אין לאדז.

דינסטאג, פרשת משפטים, איז דער לאוויטשער רבי שליט"א געקומען קיין לאדז. און שטייט איין ביי זיין חסיד ר' יאקיל טייבלום, שרודמיעסקא 29, ווי ער וועט זיך אויפהאלטען אויך שבת פרשת משפטים.

מאנאטליכע טראמוואי-בילעטען
צו 22 50 צו בעקומען אין
„ORBIS"
פיעטריקאווער 18. טעל. 249-33

היינט די לוי' פון רעדאקטאר לאזאר פוקס

(ענדע פון 1־טע ז״ט)

דער פערשטארבענער איז געווען פארזיצער פון דער היגער אפטיילונג „פריינט פון יוד. וויסענשאפטליכען אינסטיטוט, וויצע-פארזיצער פון יודישען ליטעראטען און זשורנאליסטען-פעראיין אין לאדז, אלס פערטרעטער פון די יודישע זשורנאליסטען האט פ. אדורכגעפיהרט די פעראייניגונג פון די פוילישע, יודישע און דייטשע זשורנאליסטען אין לאדז. געווען עטליכע יאהר פארזיצער פון דער יודישער סעקציע און פערוואלטונגס - מיטגליד' פון זשורנאליסטען=סינדיקאט און עהרען = מיטגליד פון היגען זשורנאליסטען-סינדיקאט.

לעצטענס האט דער פערשטארבענער זעהר פיל מיטגעארבייט אין קאמיטעט צו העלפען די יודישע פליטים פון דייטשלאנד.

בכלל האט מען זיך נישט געקענט פארשטעלען קיין איין יודיש - קולטורעלע אונטערנעהמונג, וואו ס'זאל נישט פיגורירען דער נאמען לאזאר פוקס און וואו מ'האט געווארט אויף זיין וויכטיג און אויטאריטעטיווען ווארט.

* * *

די ידיעה וועגען טויט פון דעם מיטרעדאקטאר פון „נייעם פאלקסבלאט" רעדאקטאר לאזאר פוקס האט געמאכט א אומגעהויערען רושם אין אלע שיכטען פון דער יודישער געזעלשאפט אין אונזער שטאט און אויך ווייט אויסער די גרעניצען פון שטאט. דער פערשטארבענער איז געווען אזוי בעליבט אין אלע קרייזען צוליב זיין ערליכער און איבערגעגעבענער זשורנאליסטישער און געזעלשאפטליך קולטורעלער ארבייט. אומעטום וואו ער האט געקאנט דינען מיט זיין אומגעהויערער אינטעליגענץ, מיט זיין עצה און ממשותדיגער ארבייט.

11 א זייגער אינדערפריה איז אין לאקאל פון „נייעם פאלקסבלאט" פארגעקומען א טרויער-זיצונג, אויף דער זיצונג זענען אנוועזענד געווען די מיטארבייטער פון רעדאקציע, אדמיניסטראציע און טעכנישער פערסאנאל. חוץ דעם זענען אנוועזענד געווען פארשטעהער פון דער יודישער געזעלשאפט, ווי: רעד. י. אוגער, א פארשטעהער פון דער יודישער סעקציע פון זשורנאליסטען סינדיקאט, רעד. י. שולמאן, רעד. סט. געלבארט, מ. ה. רומקאווסקי, דער קינסטלער אברהם מארעווסקי, א פארשטעהער פון יודישען טעאטער אין „ראזמאיטאשטשי", ה' משה העלמאן, ק. קאבאקער, מ. פעדער, אליעזר לעווין, מאג. מ. באלבערישסקי, מ. פראנקענטאל, ש. ראזנמאן, א. מארגענשטערן, פארשטעהער פון די יודישע רעדאקציעס אין ווארשא.

דיכטער מ. בראדערזאן האט אין רירענדע ווערטער געשילדערט די גרויסע אבדה, וועלכע עס האט געליטען די יודישע זשורנאליסטיק און די יוד. געזעלשאפט אין לאדז. די רעדע איז אויסגעהערט געווארען דורך די פערזאמעלטע שטעהענדיגערהייט. דאן איז ארגאניזירט געווארען דער לויה-קאמיטעט, אין וועלכען ס'געהען אריין די פארשטעהער פון אלע אינסטיטוציעס, וועלכע האבען אנגעמאלדען זייער אנטייל אין דער לוי'.

דער עקזעקוטיוו פון לויה-קאמיטעט בעשטייט פון פארשטעהער פון רעדאקציע „נייער פאלקסבלאט" זשורנאליסטען=סינדיקאט, יודישער ליטעראטען און זשורנאליסטען-פעראיין, געזעלשאפט פון יודישען וויסענשאפטליכען אינסטיטוט, וויסענשאפטליכע סעקציע פון זש. ט. ק. און געזעלשאפטליכען טעאטער-קאמיטעט אין לאדז.

ווייטער איז בעשלאסען געווארען איינצואָרדענען די לוי' אויפן חשבון פון לוי'-קאמיטעט. די קרקע פארן נפטר איז אויסגעוועהלט געווארען נעבען זיין פאטער משה, וועלכער איז עושט מיט א קורצער צייט צוריק געשטארבען. ס'איז אויך בעשלאסען געווארען די לוי' זאל פארקומען פון טרויער-הויז אל. 1 מאי 25 און וועט געהן דורך פאלגענדע גאסען : אל. 1 מאי, גדאנסקא, שרודמיעיסקא, פיעטרקאווער פערביי די רעדאקציע „נייער פאלקסבלאט", פאלודניאווע, קילינסקיעגא, פראנטשישקאנער און בזשעזשינער.

די לאדזער סטאראסטווא האט שוין בעגעבען די ערלויבניש אויף דעם דאזיגען מארשרוט.

די ארדנונג וועט געהאלטען ווערען דורך מיטגלידער פון „בר - כוכבא", „מכבי", „הכח", „שטערן" און „מארגענשטערן", וועלכע האבען אויסגעדריקט זייער גרייטקייט צו דעלעגירען זייערע ארדנער. די דעלעגאציעס פון אלע אינסטיטוציעס וועלען געהן פארן ארון, דאן דער ארון, דאן די משפחה פון נפטר און מלוים.

דעלעגאציעס קאנען נאך זיך אנמעלדען היינט ביז 10 א זייגער פריה, טעלעפאניש אין רעדאקציע די דעלעגאציעס מוזען פונקט האלב 12 זיין אויף עק זשעראמסקיעגא און אל. 1 מאי.

דער לויה - קאמיטעט האט אויך בעשטימט דעם סדר פון דער עד־רען = וואך, וועלכע וועט געהאלטען ווערען ביים נפטר ביז צו דער לויה.

ווייטער איז בעשלאסען געווארען, אז אין טהרה=הויז און ביים אפענעם קבר וועלען געהאלטען ווערען הספדים אין נאמען פון פאלגענדע אינסטיטוציעס: רעדאקציע „נייער פאלקסבלאט", יודישער זשורנאליסטען און ליטעראטען-פעראיין, זשורנאליסטען=סינדיקאט, טעאטער-קאמיטעט, ארטיסטען=פעראיין, געזעלשאפט פריינד פון „יוו"א", „טאז" און „ארט".

די פערוואלטונג פון פערלאג „נייער פאלקסבלאט" האט אפגעהאלטען א קורצע טרויער-זיצונג אויף וועלכער רעד. בושוסטאווסקי האט געהאלטען א ריהרענדע רעדע וועגען נפטר. דאס אנדענק פון פערשטארבענעם איז בעעהרט געווארען דורך אויפשטעהען. ס'איז אפגעגעבען געווארען א בעריכט פון לוי'-קאמיטעט און ס'איז בעשלאסען געווארען, אז אלס צייכען פון טרויער זאל אויף דער צייט פון דער לוי', די רעדאקציע, אדמיניסטראציע, זעצעריי און דרוקעריי זיין געשלאסען. ווייטער איז בעשלאסען געווארען, אז די פאליטישע זייט אין דער צייטונג, וועלכע איז תמיד געמאכט געווארען דורכן פערשטארבענעם, זאל היינט ארויס ליידיג מיט א שווארצער טרויער ראם. דער פערלאג האט אויך דעלעגירט עטליכע מיטגלידער צו האלטען די עהרען - וואך ביי איהר פערשטארבענעם מיטגליד.

* * *

די יודישע טעלעגראפען-אגענטור האט די שרעקליכע ידיעה, וועגען טויט פון רעדאקטאר לאזאר פוקס באלד אינדערפריה פונאנדערגעשיקט איבער דער גאנצער וועלט. אויך די לאדזער אפטיילונג פון דער פוילישער טעלעגראפען אגענטור האט איבערגעגעבען אין איהר בולעטין די טרויעריגע ידיעה.

* * *

די פערוואלטונג פון אלגעמיינעם זשורנאליסטען סינדיקאט אין לאדז האט נעכטען ביי טאג אפגעהאלטען א ספעציעלע טרויער זיצונג צוליבען טויט פון איהר עהרען מיטגליד רעדאקטאר לאזאר פוקס'

ס'איז בעשלאסען געווארען אויפצופאדערן אלע מיטגלידער צו בעטייליגען זיך אין דער לוי'. אלס אפיציעלע דעלעגאציע איז בעשטימט געווארען די גאנצע פערוואלטונג פון אלגעמיינעם סינדיקאט. ווייטער איז בעשלאסען געווארען צו לייגען א קראנץ אויפן קבר.

* * *

אויף דער נעכטיגער אויסערגעוועהנליכער זיצונג פון דער קהלה-פערוואלטונג איז אויפן פארשלאג פון דאזער רומקאווסקי בעשלאסען געווארען צו בעעהרען דעם אנדענק פון פערשטארבענעם דורך אויפשטעהען פון די ערטער.

אויפן פארשלאג פון פרעזעס מינצבערג איז בעשלאסען געווארען איינצואָרדענען די לוי' פון רעד. לאזאר פוקס אויפן חשבון פון דער לאדזער יודישער קהלה.

* * *

די יודישע סעקציע ביים זשורנאליסטען-סינדיקאט האט אפגעהאלטען א טרויער-זיצונג פון אלע איהרע מיטגלידער. אין עטליכע רעדעס איז אנגעוויזען געווארען אויפן שרעקליכען קלאפ, וואס די יודישע זשורנאליסטיק האט געליטען מיטן טויט פון רעדאקטאר לאזאר פוקס, דעם גרינדער און לאנגיעהריגען פארזיצענדער פון דער יודישער סעקציע. ס'איז בעשלאסען געווארען אויפצופאדערן אלע מיטגלידער זיך צו בעטייליגען אין דער לוי'

* * *

אין פערלויף פון נעכטיגען טאג האבען בעזוכט אונזער רעדאקציע א רייה יודישע קינסטלער און כלל-טוער, וועלכע האבען פערזענלין קאנדאלירט די רעדאקציע צוליב דער גרויסער אבירה, אזוי איז געווען דער קינסטלער אברהם מארעווסקי י. מ. מאשקאוויטש, פ. נאדעל, י. שפער, רעדאקטאר אלטאשעווסקי („רעפובליקא"), רעדאקטאר קראנמאן („גלאס פאראנני"), רעד. ג. פרידענזאן, ל. רוסינאוו, ד"ר מאזור, פרנס פיאטר כארי, די קארעספאנדענטען פון „מאמענט", „היינט", „פאלקסצייטונג", „יודישען טאגבלאט", „נאש פשעגלאנד", „פיאנטא ראנא", ווילנער „צייט" ווילנער „אוועגד=קוריער", „טשענסטאכאווער צייט" און ניו-יארקער „פארווערטס". טעלעפאניש האבען קאנדאלירט : די יודישע טעלעגראפען = אגענטור, „ווילנער טאג" און „לובלינער טאגבלאט", די לאדזער אפטיילונג פון קראקעווער „אי. ק. צ."

* * *

שריפטליכע קאנדאלענצען זענען אנגעקומען:

דער זשורנאליסטען-סינדיקאט שרייבט :

נעכטען איז פלוצים נעשטארבען לאזאר פוקס — עהרען מיטגליד פון לאדזער זשורנאליסטען סינדיקאט. מיטטיילענדיג די קאלעגען וועגען וועהטוגליכען קלאפ, וואס האט געטראפען אונזער ארגאניזאציע דורכן טויט פון פערדינסטפולען קא-

לעגע — בעטען מיר אלע קאלעגען אפצוגעבען דעם לעצטען כבוד דעם פערשטארבענעם.

דער לייטער פון ציוויל-שטאנדס=אמט ה' איגנאצי ליבראך האט צוגעשיקט פאלגענדען בריף:

די חשובע רעדאקטארען און דער חשובער רעדאקציע דריק איך אויס מיין טיפסטען מיטגעפיהל צוליבען פערלוסט, מיט וועלכען זיי זענען געטראפען געווארען דורכן טויט פון גרינדער און הויפט-רעדאקטאר פון פערלאג „נייער פאלקסבלאט" רעדאקטאר לאזאר פוקס.

* * *

פון רעדאקציע „רעפובליקא", „עקספרעס וויעטשארני", „עקספרעס אילוסטראוואני", „גאזעטא דלא וושיסטקיך", „פאנאראמא", „צא טידזשיען פאוויעשטש" — האט צוגעשיקט פאלגענדען בריף :

זעהר חשובע קאלעגען.

מיט א אויפריכטיגען און טיפען טרויער זענען מיר איבערגענומען געווארען דורך דעם פריהצייטיגען טויט פון אונפערגעסליכען רעדאקטאר לאזאר פוקס.

מיר איילען זיך אויסצודריקען די מיטארבייטער פון רעדאקציע „נייער פאלקסבלאט" און בעזונדערס די פרוי פון פערשטארבענעם, פרוי טאטיאנא פוקס אויסדרוקען פון אויפריכטיגען מיטגעפיהל.

דער טויט פון רעדאקטאר לאזאר פוקס איז נישט נאר אנ'אומערזעצליכער שאדען פאר אייער רעדאקציע, נאר אויך אנ'ערנסטער ברוך אין זשורנאליסטען געביט פון אונזער שטאט, טרעפענדיג זיך אפט אויפן פעלד פון פראפעסיאנעלע ארבייט מיטן רעדאקטאר לאזאר פוקס האבען מיר געהאט די געלעגענהייט אפצושאצען זיין אלזייטיגען און רייכען פובליציסטישען טאלענט, זיין אונערשעפליכע ענערגיע אין דער ארבייט און קודם כל זיין קריסטאל ריינעם כאראקטער, ענטוזיאזם און גלויבען אין אלעם וואס איז גערעכט און גוט.

אין זיין פובליציסטישער און זשורנאליסטישער טעטיגקייט איז רעדאקטאר לאזאר פוקס געפיהרט געווארען דורך טאלענט און געפיהל פון א גוטען בירגער, האט זיך געריכטעט שטענדיג מיט די בכבודיגע הומאניטארע, מלוכה'שע און געזעלשאפטליכע לאזונגען.

מיר פעראייניגען זיך מיט די חשובע קאלעגן אין טרויער איבער'ן קבר פון רעדאקטאר לאזאר פוקס און בעטען אנצונעהמען אויסדרוקען פון טיפען מיטגעפיהל און אכטונג.

אונטערגעשריבען :

מאריאן נוסבוים-אלטאשעווסקי און אדאם שענבערג-גורסקי.

* * *

דער דירעקטאר פון דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור האט צוגעשיקט פאלגענדע בייליד-דעפעשע :

טיף גערירהט צוליב'ן פריהצייטיגען טויט פון הערוויגנסטפולען זשורנאליסט און ליבען חבר לאזאר פוקס, פעראייניג איך זיך צום אלגעמיינעם טרויער פון דער זשורנאליסטישער משפחה.

דירעקטאר פון דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור אין ווארשא.

(—) מאזעס.

* * *

די רעדאקציע פון „גלאס „פאראנני" האט צוגעשיקט פאלגענדע בייליד-דעפעשע :

טיף ערשיטערט צוליב'ן פריהצייטיגען טויט פון חבר לאזאר פוקס, אין וועלכען מיר האבען געשעצט זיינע גרויסע מעלות פון כאראקטער און גייסט, דריקן מיר אויך אויס אויף דעם וועג דעם אויפריכטיגסטען מיטגעפיהל.

רעדאקציע „גלאס פאראנני"

* * *

פון דער פויליש-פאלעסטינער האנדעלס-קאמער איז אנגעקומען פאלגענדער בריף :

„צוליב דעם פריהצייטיגען טויט פון רעדאקטאר לאזאר פוקס, דריקן מיר אויס דער רעדאקציע „נייער פאלקסבלאט" און דער פערבליבענער פאמיליע אונזער טיפסטען מיטגעפיהל.

אונטערגעשריבען :

ספעקטאר.

* * *

דער קינסטלער אברהם מארעווסקי האט צוגעשיקט פאלגענדע קאנדאלענץ : צוליבען טויט פון אונפערגעסליכען לאזאר פוקס בעט איך די רעדאקציע פון „נייער פאלקסבלאט" און חברים זשורנאליסטען אננעהמען די אויסדרוקען פון מיין טיפסטער קאנדאלענץ.

* * *

פון וו. שאפסקי איז אנגעקומען פאלגענדע קאנדאלענץ:

גרויזאם איז דער בעוואוסטזיין, אז אונזער גרויסער און ליכטיגער לאזאר פוקס איז טויט.

פאר די וואס טרויען נאך איהם איז דער ווייל נישטא קיין טרייסט.

* * *

אין פערלויף פון נעכטיגען טאג האבען אנגעמאלדען זייערע דעלעגאציעס צו דער לוי' פאלגענדע אינסטיטוציעס :

אלגעמיינער זשורנאליסטען סינדיקאט, יודישע סעקציע ביים. זשורנאליסטען סינדיקאט, יודישער ליטעראטען און זשורנאליסטען פעראיין, חברים טרופע פון טעאטער ראזמאיטאשטשי, יודישער ארטיסטען פעראיין אין פוילען, לאדזער יודישער טעאטער קאמיטעט, געזעלשאפט פריינד פון יודישען וויסענשאפטליכען אינסטיטוט, יודישע געזעלשאפט פאר לאנדקענטשאפט. וויסענשאפטליכע סעקציע ביי „זש.ט.ק." לאדזער יודישער מוזיק פעראיין „שיר", „טאז" „ארט". „בר כוכבא", „אגר אייד", יודישע דעמאקראטישע פאלקס פארטיי, לינת הצדק, לינת החולים, נותן לחם, חסד של אמת, יודישע לאקאטארען און סובלאקאטארען פעראיין, אדמיניסטראטארען-פעראיין, האנדווערקער-עקספאזיטור, צענטראלער קליינהענדלער- פעראיין (פאמארסקא 15) קליינהענדלער פעראיין אגראדאווא 10) קליינהענדלער פעראיין (פלאץ וואלנאשטשי 3) פריזירער צעך, צייטונגס פערשפרייטער פעראיין (פאמארסקא 15) ראד פערקעהר (פילסודסקיעגא 43) „תומכי אורחים" און אנד.

* *

נאכן ערשטען אקט אויף דער נעכטיגער פארשטעלונג פון „וועלט געוויסען" אין טעאטער „ראזמאיטאשטשי" האט דער ארטיסט יוסף סטרוגאטש מיטגעטיילט דעם פערזאמעלטען עולם וועגן טויט פון רעדאקטאר לאזאר פוקס. דאס פובליקום האט בעעהרט דעם אנדענק פון פערשטארבענעם דורך אויפשטעהען פון די ערטער.

די פארשטעלונג איז אלס צייכען פון טרויער איבערגעריסען געווארען אויף 2 מינוט.

* * *

די לאדזער פאסט האט צוגעשיקט פאלגענדע בייליד דעפעשע: אונזער אויפריכטיגסטען מיטגעפיהל דער זשורנאליסטישער משפחה צוליב דער אבדה מיט'ן טויט פון רעדאקטאר לאזאר פוקס.

לאדזער פאסט

פון דער אנטי-דייטשער באיקאט-אקציע אין א״י

ווארשע (יט"א) פון לעצטען בולעטין פון א"י-קאמיטעט פאר אנטי-דייטשען באיקאט איז צו זעהן, אז לעצטענס איז אין חיפה פארגעקומען א זיצונג פון דער באיקאט-צענטראלע, אויף וועלכער עס זענען ארומגערעדט געווארען פערשידענע פראגען וועגען דער ארגאניזאציע פון דער באיקאט בעוועגונג אין א"י. עס איז אויך דיסקוטירט געווארען די פראגע פון טראנספער-אפמאך. עס איז בעשלאסען געווארען אויסציפארשען דעם דאזיגען ענין און נאך זיין אויפקלערונג פארנעמען צו איהם אנ'ענטשפרעכענדע שטעלונג.

עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז די באיקאט-אקציע אין א"י טרעט אריין אין א נייער פאזע און עס איז בעשלאסען געווארען צו ווענדען זיך מיט באיקאט=צירקולארען צום יודישען סוחרטום אין א"י.

די אנטי-דייטשע באיקאט-אקציע ווערט לעצטענס געפיהרט דורך דער ענטשפרעכענדער ארגאניזירונג פון די בעזונדערע האנדעלס=בראנזשעס. עס ווערט אויך געפיהרט א באיקאט-פראפאגאנדע צווישען די האנדווערקער.

אויף א יוגענד-פערזאמלונג אין חיפה איז, נאכ'ן אויסהערען א רעפעראט איבער דער לאגע פון יודען אין דייטשלאנד, אנגענומען געווארען א בעשלוס וועגען אונבעדינגטען באיקאט פון דייטשע סחורות.

פראנצויזישע סטודענטען מאניפעסטירען

געגען דער צו גרויסער צאהל אויסלענדער אויף די אוניווערזיטעטען

פאריז, 30 (ספ. טעל.)

די סטודענטען פון מעדיצינישען פאקולטעט האבען בעשלאסען דאנערשטאג איינצואָרדענען א מאניפעסטאציע, בכדי צו פראטעסטירען געגען דער צו גרויסער צאהל אויסלענדער וואס שטודירען מעדיצין אין פראנקרייך. אויף איינציגע אוניווערזיטעטען בעטרעפט די צאהל אויסלענדער סטודענטען 55—70 פראצענט פון דער גאנצער צאהל. די פראנצויזישע סטודענטען פאדערן, אז די אויסלענדער זאלען אין משך פון 10 יאהר נאך זייער נאטוראליזאציע נישט קענען בעקומען קיין מלוכה פאסטענס.

אמעריקא טרעט ניט צו צום האגער טריבונאל

אמעריקאנער סענאט האט אפגעווארפען דעם רעגירונגס-פארשלאג

וואשינגטאן, 30 (ספ. טעל.)

אין דער ענדגילטיגער אפשטימונג איז סענאט איז אפגעווארפען געווארען דער רעגירונגס־פארשלאג, אז די פאראייניגטע שטאטען זאלען צוטרעטען צו דעם אינטערנאציאנאלען שידס־טריבונאל אין האאג. דער רעזולטאט פון דער אפשטימונג האט אין די פאליטישע קרייזען ארויסגערופען אן אמת'ע סענסאציע און ווערט ברייט קאמענטירט.

דער פערלויף פון דער אפשטימונג האט ענטהאלטען אינטערעסאנטע מאמענטען, אז דער רעגירונגס פראיעקט זאל אנגענומען ווערען איז נויטיג געווען א קוואליפיצירטע מעהרהייט פון צוויי־דריטעל שטימען. דערווייל האט דער פארשלאג בעקומען קוים 52 שטימען געגען 36.

לויט די מיינונג פון די היגע פאליטישע קרייזען, איז דער רעזולטאט פון דער אפשטימונג א רעזולטאט פון דער ספעציעלער אקציע פון די סענאטארען באראה און דזשאנסאן, וועלכע האבען ארגומענטירט אויף פאלגענדען אופן: אויב דער האאגער טריבונאל אונטערליגט דעם פעלקער־בונד, וואלט דאס צוטרעטען פון די פאראייניגטע שטאטען צום טריבונאל געווען א שריט, וואס וואלט געקענט אנגאזשירען די פאראייניגטע שטאטען אין דער אייראפעאישער פאליטיק און אויך אריינטרעטען אין דער פעלקער־ליגע.

אזוי ארום וואלט אמעריקא, לויט דער מיינונג פון די ביידע סענאטארען פערלוירען איהר בין־איצטיגע שטעלונג אלס ראלע פון אן ארביטער אין אינטערנאציאנאלע פראגען.

אויך הורסט פרעסע־קאנצערן האט געפיהרט א קאמפאניע געגען צוטרעטען צום האאגער טריבונאל.

אנשטאט 10 מיליארד— 15 מיליארד

פאריז, 30 (ספ. טעל.)

נאך א לענגערע דיסקוסיע האט דער פראנצויזישער סענאט אנגענומען מיט א מעהרהייט פון 243 שטימען געגען 61 דעם געזעץ־פראיעקט וועגען העכערען די עמיסיע פון די שטייער־באנעס פון 10 מיליארד אויף 15 מיליארד.

בעת דער דיסקוסיע האט זיך ענטוויקעלט א דיסקוסיע צווישען דעם פרעמיער און סענאטאר לעמעני, וועלכער איז ארויסגעטרעטען מיט דער מאטיווירונג וועגען דער נויטווענדיגקייט פון איינפיהרען א צוויי־יעהריגען מיליטער־דינסט.

גערינג זאל בעזוכן דעם מלוכה-פרעזידענט און דעם מארשאל פילסודסקי

ווארשא, 30 (טעלעפאניש)

נעכטען אין די פארמיטאג שעהן איז דער מלוכה פרעזידענט צוריקגעקומען פון דער יאגד אין די ביאלאוויעזשער וועלדער. מיניסטער גערינג און די פערזאנען, וואס בעגלייטען איהם וועלען צוריקקומען ביינאכט.

היינט נאכמיטאג ווערט ערווארט מיניסטער גערינגס וויזיט אין בעלווערער ביים מארשאל פילסודסקי, ווי אויך אויפן שלאס ביים מלוכה פרעזידענט.

פערטאפעלט דעם קאנטינגענט פון ארץ־ישראל־פאמעראנצען

קיין פוילען וועלען אנקומען נאך 1500 טאן א"י-פאמעראנצען

ווארשא, 30 (יט"א טעלעפאניש)

אויף די בעמיהונגען פון דער פויליש־פאלעסטינישער האנדעלס־קאמער, איז פערגרעסערט געווארען דער אימפארט פון ארץ־ישראל פאמעראנצען מיט 1500 טאן. דער ביז־איצטיגע קאנטיגענט איז געווען 1500 טאן. אזוי ארום איז דער קאנטיגענט אויף ארץ־ישראל פאמעראנצען פערטאפעלט געווארען.

אראבער בעפאלען יודישע ארבייטער

1 יודישער ארבייטער שווער פערוואונדעט, 2 לייכט

ירושלים, 30 (יט"א טעלעגראפיש)

ניט ווייט פון תלפיות, זענען אראבישע שאסעי־ארבייטער בעפאלען יודישע ארבייטער. די אראבער האבען די יודישע ארבייטער בעווארפען מיט שטיינער. 1 יודישער ארבייטער איז שווער פערוואונדעט געווארען, 2 זענען לייכט פערוואונדעט געווארען.

עקספאזע פון מיניסטער זאוואדזקי

ווארשא, 30 (טעלעפאניש).

נעכטען פארמיטאג איז אין דער פינאנץ־קאמיסיע פון סיים פארגעקומען דאס ווייטערדיגע בעטראכטען פון בודזשעט־פרעלימינאר פון פינאנץ מיניסטעריום.

די ערשטע האט גענומען א ווארט די דעפוטאטין פאפלאווסקא (ג.ד.), וועלכע האט אנגעוויזען אויף דער קריטישער לאגע פון די שטעטישע אונבעוועגליכע גיטער, פארגלייכענדיג זיי מיט דעם פערהעלטניסמעסיג גרויסען צוואוקס פון דער שטאאטישער בעפעלקערונג. לויט דער מיינונג פון ד"ר ד. פוטאטין איז דער צושטאנד פון די הייזער, ווייל דער אפשאצונג פון ספעציאליסטען איצט מינוס 40 פראצענט ערגער, ווי פאר דער מלחמה.

דאן האט גענומען א ווארט דער פינאנץ־מיניסטער זאוואדזקי, וועלכער האט געהאלטען א לענגערען עקספאזע וועגען דער לאגע פון די מלוכה־פינאנצען.

אומרוהען אין ענגלישען פארלאמענט

לאנדאן, 30 (ספ. טעל.)

צוליב די מאנטאגדיגע געשעהענישען אין פארלאמענט זענען נעכטען אונטערגענומען געווארען אין פארלאמענט בנין גרויסע פארזיכטס מיטלען. דער גאנג פון דער דיסקוסיע איז געווען א רוהיגער.

דער פארשטעהער פון דער אומאפהענגיגער ארבייטס פארטיי בוקנען, האט ערקלעהרט, אז ער ציהט ניט צוריק זיינע בעליידיגענדע ווערטער אויפ'ן אדרעס פון פרעמיער מאקדאנאלד.

דער פארשטעהער פון דער ארבייטס פארטיי לענסבערי האט אטאקירט די לעצטע פערארדנונגען אויפ'ן געביט פון אונטערשטיצונגען פאר ארבייטסלאזע. נאך די דאזיגע רעדעס האט דער פארלאמענט מיט 233 שטימען געגען 73 פון דער ארבייטער פארטיי, אפגעווארפען דעם פארשלאג וועגען א ווייטערער דיסקוסיע איבער דער ארבייטער פאליטיק פון דער רעגירונג.

פרעמיער פון עבר-הירדן בעקומט דראהונגס-בריף

אממאן, 30 (יט"א טעלעגראפיש)

דער פרעמיער פון עבר־הירדן האט בעקומען א דראהונגס־בריף, אין וועלכען מ'דראהט איהם מיט טויט.

דער בריף איז אונטערגעשריבען פון א טעראריסטישע ארגאניזאציע אין עבר־הירדן. די פאליציי פיהרט אן אויספארשונג.

קאנפליקט צווישען נייעם אראבישען בירגערמייסטער מיט די יודישע ראטמענער פון ירושלימער שטאט ראט

ירושלים, 30 (יט"א טעלעגראפיש)

באלד אויף דער ערשטער זיצונג פון נייעם שטאט־ראט, איז ענטשטאנען א מיינונגס־פערשידענהייט צווישען אראבישען בירגערמייסטער מיט די יודישע ראטמענער.

פארבערייטונגען צו די רמב"ם-פייערונגען

ווערען געמאכט אין ארץ ישראל

ירושלים, 30 (יט"א טעלעגראפיש)

דער ועד הלאומי מאכט פארבערייטונגען צו די רמב"ם־פייערונגען. וועגען דעם פראגראם פון די פייערונגען האבען אפגעהאלטען בעראטונגען 11 יודישע אינסטיטוציעס. א ספעציעלע דעלעגאציע וועט ארויסגעשיקט ווערען קיין שפאניען.

די הויפט־פייערונגען וועלען פארקומען פסח־צייט.

היטלער האט שוין אויסגעפירט צוויי דריטעל פון זיין פראגראם

בערלין, 30 (ספ. טעל.)

היטלער האט ארויסגעגעבען אן אויפרוף צום דייטשען פאלק, אין וועלכען ער ערקלערט, אז דאס פראגראם, וואס ער האט געוואלט אויספיהרען און צו וועלכען ער האט ביים איבערנעהמען די מאכט פערלאנגט א צייט פון 4 יאהר איז שוין איבער צוויי־דריטעל אויסגעפיהרט געווארען. קיין שום דעמאקראטישע רעגירונג קאן ניט מיט א גרעסערע פערטרויען ערווארטען פון פאלק א צוטרוי וואטום, ווי די נאציאנאל־סאציאליסטישע רעגירונג

יודישע ארגאניזאציעס אין פראנקרייך פאר בעטייליגען זיך אינ'ם יודישען וועלט-קאנגרעס

טעלעגראפישע ווענדונג קיין ניו-יארק

פאריז (יט"א) א רייה יודישע געזעלשאפטען אין פראנקרייך האבען געשיקט קיין ניו־יארק א טעלעגראפישע ווענדונג פון פאלגענדען אינהאלט:

איז באמען פון די אונטערשריבענע ארגאניזאציעס און קאמיטעס, וועלכע פארטרעטען א זעהר בעדייטענדען טייל פון דער יודישער בעפעלקערונג אין פראנקרייך, פראטעסטירען מיר ענערגיש געגען דער ערקלערונג פון ה' גאוויל לאסקי, אז די יודישע ארגאניזאציעס און געמיינדעס אין פראנקרייך זענען געגענער פון דעם יודישען וועלט־קאנגרעס".

דעם טעלעגראם האבען אונטערגעשריבען אין נאמען פונ'ם פראנצויזישען קאמיטעט פארן יודישען וועלט־קאנגרעס — אנדרע ספיר, פון דער פעדעראציע פון די יודישע געזעלשאפטען אין פראנקרייך — ישראל עפ־ויקין, פון דער ספרד'ישער געמיינדע אין פאריז — ד"ר מאדיאנא, פונ'ם קאמיטעט פון די געוועזענע יודישע קאמבאטאנטען און וואלאנטירען אין פראנקרייך — וואניקאוו, קרוקער.

דער קאמיטעט פון די געוועזענע יודישע קאמבאטאנטען און וואלאנטירען אין פראנקרייך האט טעלעגראפירט צו דער ארגאניזאציע פון יודישע קריגס־אנטיילנעהמער אין אמעריקא:

„יודישע וועטעראנען אין אמעריקא! מיר, געוועזענע יודישע וואלאנטערען אין פראנקרייך, בעגריסען אייערע קריגס־ברידער אין אמעריקא פאר זייער גליקליכער איניציאטיוו צוצושטעהן צו דעם יודישען קאנגרעס־בעוועגונג. מיר האפען אויף אייער ענערגישער מיטארבייט מיט אונז אויף דער וועלט־קאנפערענץ פון יודישע קאמבאטאנטען, וואס דארף איינגיכען פארקומען, כדי צו פעראייניגען די אינטערעסען פונ'ם וועלט־יודענטום“.

איין שעהדיגער שטרייק אין די פראנצויזישע מלוכה-ארסענאלען

פאריז, 30 (ספ. טעל.)

די פעדעראציע פון די מלוכה אנגעשטעלטע האט פערעפענטליכט א קאמוניקאט, אין וועלכען די ארבייטער פון די מלוכה ארסענאלען און מיליטערישע פאבריקען, ווערען אויפגעפאדערט אויף דעם 1־טען פעברואר צו א איין־שעה'דיגען שטרייק, בכדי צו פראטעסטירען געגען דער רעדוקציע פון די לוינען.

געהיימע וואהלען אין סאוויעט-רוסלאנד?

מאסקווא, 30 (ספ.)

בעת דער היינטיגער זיצונג פון קאנגרעס פון די סאוויעטען, האט דער פרעזעס פון ראט פון די פאלקס קאמיסארען פון דער זאקאווקאזער פעדעראציע מוסאבעקאוו, ארייגעטראגען א פארשלאג איינצופיהרען אין סאוויעט־רוסלאנד געהיימע אפשטימונג בעת די וואהלען צו די סאוויעטען.

ענגלאנדס גרעסטע דאגות

דער קאמף מיט ארבייטסלאזיגקייט. — עס ווערט ווייניגער ארבייטסלאזע. — אויטאמאביל-אומגליקען. — אין איין טאג — 82000 אויטאס אין לאנדאן. — עס פעהלען וואוינונגען. — און דערווייל גרייט מען זיך צו א גרויסער שמחה

די ענגלישע רעגירונג, די מעכטיגסטע צווישען די ממשלות פון היינטיגער צייט, וואס האלט גאנץ אפט אין איהרע הענד די פאליטיק פון דער גאנצער וועלט, האט אויך איהרע אייגענע דאגות, היימישע צרות, מיט וועלכע זי קאן זיך ס'רוב קיין עצה ניט געבען:

דאס ערשטע און גרעסטע אומגליק פון דער מאדערנער ציוויליזאציע איז ענגלאנד שטעלט פאר די צרה פון די אויטאמאבילען. דער ענגלישער עולם איז אויסער זיך פון דעם, וואס קומט פאר אויף די וועגען און אויף די גאסען פון די גרויסע שטעט. און דאס אומגליק איז באמת גרויס: פאר די לעצטע 42 וואכען האבען די אויטאמאבילען און מאטאציקלען דערהרג'עט 6000 מאן און פערוואונדעט (ד. ה. איז גרעסטען טייל געמאכט פאר קאליקעס) 196 טויזענד מאן. דאס מאכט אויס דורכשניטליך יעדע וואך 143 טויטע און איבער פינפטהאלבען טויזענד פערוואונדעטע. די דאזיגע טרויעריגע ציפערען האלטען אין איין שטייגען און קיינע מיטלען העלפען ניט זיי צו פערקלענערען צווישען די דערהרג'עטע און פערוואונדעטע איז פערהאן א גרויסער פראצענט קינדער אונטער צעהן יאהר.

ס'רוב אומגליקען קומען פאר אין די שטעט, וואו די בעוועגונג דערגרייכט צו אן אונגעוועהנליכער שיעור. דאס לאנדאנער סטאטיסטישע ביורא האט אויסגערעכענט, אז אין איין זומערדיגען טאג (1. יולי 1933) זענען 81,857 אויטאס און אנדערע פערשידענע פיהר־ווערק דורכגעפאהרען אין צענטער שטאט דורכ'ן הייד־פארק קארנער. דער פערקעהר־מיניסטער קלערט אויס אלע מעגליכע מיטלען ווי צו רעגולירען די בעוועגונג, אבער עס העלפט ניט. אין פיל געפעהרליכע פונקטען האט מען אויסגעשטעלט זיילען מיט לייכטע גלעזערנע באלען, אלס ווארנונגס־סימן. האבען זיך אבער די גאסען־יונגלעך געמאכט דערפון א פערוויילונג און וואַרפען שטיינער אין די באלען און צוברעכען זיי. עס האט זיך אויך געפונען אייניגער א מאניאק, וואס איז בשעת א געבעטל געגאנגען פון איין באל צום אנדערען און איז יעדען פון זיי אריינגעשאסען עטליכע קוילען. איצט מאכט מען איבער די גלעזערנע באלען אויף אייזערנע, כדי מען זאל זיי ניט קאנען צוברעכען, אבער דאס קאסט אפ אוצרות מיט געלד, און צי עס וועט עפעס העלפען איז נאך א ספק.

די צווייטע דאגה פון דער ענגלישער רעגירונג איז די ארבייטסלאזיגקייט. איז דער היינטיגער צייט איז דער רעגירונג יא געלונגען עפעס אויפצוטון. די צאהל ארבייטסלאזע האט זיך פערקלענערט מיט 800,000, אבער נאך אלץ דערגרייכט זייער צאהל ביז צוויי מיליאן מאן, וועלכע די רעגירונג מוז כסדר אויסהאלטען. דערביי הערשט די אלגעמיינע מיינונג, אז ביים היינטיגען צושטאנד פון דער אינדוסטריע איז אונמעגליך אינגאנצען אויסצומיידען די ארבייטסלאזיגקייט. וואס דארף פון איצט אן גערעכענט ווערען אלס אונהיילבארע כראנישע קראנקהייט. דערפאר האלט מען עס פאר א זעהר גוטען סימן, וואס עס איז פונדעסטוועגען געלונגען צו פערקלענערן די ארבייטסלאזיגקייט אויף 800 טויזענד, וואס עס בעדייט, אז דער קריזיס פערקלענערט זיך. די אנהענגער פון דער איצטיגער רעגירונג האלטען, אז דאס האט אויפגעטאן די רעגירונג דורך פינאנציעלע און עקאנאמישע מיטלען.

די לעצטע פון די 3 גרעסטע דאגות פון ענגלאנד איז דער מאנגעל פון וואוינונגען, מיט דער דאזיגער פראגע האבען זיך בעשעפטיגט אלע נאך מלחמה רעגירונגען, פיל וואוילטעטיגע געזעלשאפטען און די מוניציפאל ־ ארגאנען, און מען מוז מודה זיין, אז ביסלעכווייז ווערט די פראגע געלעזט. עס זענען אויסגעבויט געווארען אן ערך 2 מיליאן בייע הייזער, נאר דערווייל איז עס נאך ווינציג. דער איצטיגער ענגלישער מיניסטער פון פאלקס ־ געזונדהייט, סער הילטאן יונג, א מענש אהן הענד, קעמפט ענערגיש געגען די אפגעלאזטע און ניט־היגיענישע שטאטישע וואוינונגען. אין זיין בעריכט צום ביי'ם יאהר, האט ער צוגעזאגט, אז אין קומענדיגען יאהר האט ער בדעה אומצוואַרפען 280 טויזענד אלטע, אונטויגבארע הייזער און אנשטאט זיי אויסבויען 290 טויזענד נייע, ווייל דאס „פאלקס־געזונט“ קאן זיך ניט בערוהיגען כל־זמן עס עקזיסטירען אזעלכע אונמענטשליכע דירות.

נאר איז דער זעלבער צייט, וואס אין ענגלאנד ווערט טיכטיג געארבייט צו בעזייטיגען דאגות, ריכט מען זיך דארט אויך אויף שמחות. דא בישט לאנג האט ראמזיי מאקדאנאלד געמאלדען, אז היינטיגעס יאהר וועט מען פייערן דעם 25־יעהריגען יובילעאום פון דער הערשאפט פון זיין מאיעסטעט דזשארדזש דעם 5־טען, צו דעם דאזיגען יובילעאום ווערען איצט אין לאנד געמאכט גרויסע הכנות און אלע געביטען פון אינדוסטריע און האנדעל גרייטען צו ספעציעלע ארטיקלען צו דעם גרויסען יום־טוב.

ווי לעבען די יודישע היטלער-קרבנות אין כינא און מאנדזשוקא

(ענדע פון 5-טע זייט)

פון אויסלענדישע דאַקטוירים פון איראָפּאַ און רוי-סישע דאַקטוירים פון מאַנדזשוריע און האָט אַ-ויס-געלאָזען אַ דעקרעט דורכ'ן געזונדהייטס-מיניס-טעריום וועלכער איז אויסגעשטעלט אויף אָפּצו-שוואַכען די עמיגראַציע פון דאַקטוירים. דער נייער דעקרעט פאַדערט פון אויסלענדישע אנקומענדע: אויס לענדישע דאַקטאָר ברענגען מיט זיך ניט קיין אַפּשריפטען אָדער ציינגנישען, באַי דעם אָריגי-נעלען דיפּלאָם פונ'ם אוניווערזיטעט, וועלכען ער האָט בעשטעטיגט אַפּיציעל דורכ'ן כינעזישען קאָנ-סול פון יענעם לאַנד וואו ער האָט שטודירט. אוי-סער דעם פערלאַנגט דער נייער דעקרעט פון דאָק-טוירים, וועלכע ווילען פאַהרען אין די כינעזישע פּראָווינצען מיט'ן ציל צו אַרבייטען צווישען די כינעזישע בעפעלקערונג — זיי זאָלען גרינדליך קענען די כינעזישע שפּראַך.

דער נייער דעקרעט האָט אָבער קיין ווירקונג ניט, ווייל דער גרעסטער טייל דייטשע פליכט-לינגע ברענגען מיט זיך זייערע דיפּלאָמען בעזאָרגט דורכ'ן „חיצים" ביי די קאָנסולען, און זיי בעזעצען זיך מעהרסטענטייל אויף די אויסלענדישע סעטלמענטס אין שאַנכיי, טיענצין א"א, וואו אַזאַלכע דאַקטוירים וואָלטען ווייקליך זיך בעמיען איינ-בייסען די שווערע כינעזישע שפּראַך און זוכען זיך לאָזען צו די פערמעגליכע קליענטור אין די צענטערן פון כינאַ וואָלט זיך אפשר מיט דער צייט פאַר זיי געעפענט אַנ'אמת'ע ברייטע טעטיגקייטס-פעלד צווישען די מעהר פערמעגליכע קלאַסען פון דער פיל-מיליאָניגער כינאַ. („איטאַ")

שטורמישער ערפאלג פון אלעקסאנדער גראנאך

אין „וועלט-געוויסען"

די פּרעמיערע-פאָרשטעלונג פון אלטער קא-מינסקיס סענסאַציאָנעלען רעפּערטואַר „וועלט-געוויסען" איז אַראָפּ מיט אַנ'אויסערגעוועהנליכען ערפאָלג. דאָס טעאַטער „ראַזמאַיטאָשטשי" איז געווען איבער-פולט פון אַ פערשידענאַרטיגען עולם, וואָס האָט אויפגענומען סיי דאָס שטיק גופא און סיי די אַר-טיסטען מיט אויסערגעוועהנליכער בעגייסטערונג.

בעזונדערס האָט אויסגענומען דער קינסט-לער אַלעקסאַנדער גראַנאַך, וועלכער האָט אין דער ראָלע פון „שלום שוואַרצבאַרד" ממש אַלעמען בע-צויבערט. זיין שפּילען וועט זיך זיכער איינקרי-צען אין זכרון פון די צושויער, וועלכע זענען מיטגעריסען געוואָרען פון זיין וואונדערבאַרער קרעאַציע.

Dr. med. L. Berman

צאַכאָדניאַ 15, טעל. 149-07.

ספּעציאַל-ארצט פאַר מענער-שוואַכע-בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.

נעמט אָן פון 11-8 און פון 8-4 אָוונט. זונטאָג פון 9-1 פאַרמיטאָג.

פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען!

Dr. REICHER

פּאָלודניאָווא 28, טעל. 201-93

ספּעציאַליסט

פאַר מענער-שוואַכע-בעהאַנדלונג, סעקסועלע בעראַטונגען און פּסיכאָ-אַנאַליזען

נעמט אָן פון 11-8 און פון 5-8 אָוונט.

דעם פּרעכטיגען פילם מיט טויזענטער פּאַסירונגען עמפּיצעס א. נ. הייגט פּרעזענטירען מיר

„דער אינזעל פון אוצרות"

אויסער'ן פּראָגראַם: אַ בילד אין פאַרבען און פאַקס-אַקטועליטעטען FOX — JACKIE COOPER און WALLACE BEERY :אין די הויפּט-ראָלען

קורצליך: „דאָס געהיימניס פון דער קליינער שערי".

אנהויב פון די סעאַנסען 4.30 נאָכמ., שבת, זונטאָג און חגאות — 12.15 בייטאָג.

קראָנג-קינאָ

CAPITOL

זאַוואַדזקאַ 16

קליינע אנאנסען

1 זלאָטי

אנאנס ביז 15 ווערטער

פריוועט פּאַסטענס

עס ווערט געזוכט אַ יונגערמאַן צו צוטראָגען צייטונגען אויף אנגעוויזענע שטעלען, פולע בעקעסטיגונג און אַ קליי-נער געהאַלט. צו מעלדען זיך אויף גריי-ערס ראיאָן צום צייטונגס-פערקויפער.

ראָקאָלען

לאָזשי קענען בעקומען איינציגע יונגעלייט אין אַ בעזונדער צימער מיט אַלע בעקוועהמליכקייטען, ביליגער פּרייז. צו ערפאַהרען פּולנאָצנאַ 7, וו. 66. 6009

פערשידענעס

צו די ה"ה גנבים! מיטוואָך, 1 אַ זייגער בייטאָג האָט מען מיר אַרויסגע-גנב'עט פון דער וואוינונג פּיעטריק. 64 (שענקיעוויטשאַ 9) 4 רעשטלעך סחורה. די ג' ה"ה גנבים ווערען געבעטען געגען גרויסע בעלוינונג אָפּצוברענגען די גנבה. דיסקרעציע געזיכערט! צו פערשטענדיגען זיך טעלעפאָניש 114-12. 6007

Okazyjnie do sprzedania pokój stołowy i sypjalny. :—: Dzwonić 117-49. 6005

נעכטען 10 אַ זייגער אָוונד האָב איך פערלוירן אויף בערעק יאָסעלעוויטש-גאַס אַ פּאָרטפעל מיט 200 זל. מזומן און 2 פּראָטעסטען, אויסשט. י. לובאַר-טאָווסקי, קאָנסטאַנטין צו 50 זל. אויך אַ לאָטעריע-צעטעל אויף № 123614 דער לאָטעריע-צעטעל און די פּראָטעסטען ווערען ערקלערט פאַר אונגילטיג. דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען דאָס אַלעס אָפּצוברענגען צו פּ ל אַ ט אָ, זאַ-כאַדניאַ 54. 6004

Lekcje hebrajskiego i angielskiego. Postępy gwarantowane. Ceny przystępne. Narutowicza 11, m. 4, front. Zgłoszenia 5–6 popoł.

Zaginiony został kwit kaucyjny z Elektrowni Łódzkiej za № 78841 na Zł. 15.– z dn. 4/IV 1932 r. na imię I. Wajsgross, Żeromskiego 41. 6001

פערשידענע שראַנקען און פיי-פענשטער אין בעסטען צושטאַנד ביליג צו פערקויפען ביי פיימאַן, זאַכאַדניאַ 66.

ס'ווערט אַ יונגערמאַן געזוכט

נאָך פּויזען, וועלכער זאָל זיין אַ באַקאַנטער אין גוטער איינקויפער אין דער גאַלאַנטעריע-בראַנזשע, ווי אויך בעקאַנט מיט די פּויזנער מאַרק-העגדלער.

Józef Pohoriles : אָפערטען שיקן צו

Poznań, Wroniecka 17. 0009

LABORATORJUM ANALIZ LEKARSKICH

„HIGJENA"

Gdańska 31a, tel. 192-64

אַנאַליזען אַלע — טאָג, נעכט אין באַנצען טאָג. פאַר אונבעמיטעלטע — ביליגערע פּרייזען.

GABINET ŚWIATŁOLECZNICZY

עלעקטרישע בעשטראַהלונגען, קוואַרץ-לאַמפּען, סאָליקס, דיאַטערמיע.

Gdańska 31a, parter, tel. 192-64

עס ווערט צוגעשטעלט קוואַרץ-לאַמפּען אַהיים.

Dr. HELLER

ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע

8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89

נעמט אָן פון 11-8 און פון 8-4 אָוונט זונטאָג פון 11-2 מיטאָג.

פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל. אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזען

אויגען-קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פּיעטריקאָווער 90, טעלעפ. 221-72

נעהמט אָן שטענדיג אין אַלע אויגען-קראַנקהייטען א. ז. וו. (צוזאַג אָפּעראַציע אויך אַמבולאַטאָריש, ווי אויך פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אָוונט.

Rutynowany buchalter-bilansista

J. Russak, Łódź,

Narutowicza 49, tel. 217-70 absolwent Akademji handlowej i długoletni kierownik buchalterji poważnych przedsięb. przem.-handlow. przyjmuje wszelkie roboty wchodzące w zakres księgowości. 5945

Całkowita gwarancja.

לעטשניצע

פון דאַקטוירים - ספּעציאַליסטען

זגערזשער 17

טעל. 116-33

רענטגען-גאַבינעט

וועגעראַלאָגישעס אַמבולאַטאָריום

פון 9 פריה ביז 8 אַ זייגער אָוונט.

וויזיט 3 זל.

לעטשניצע

פאַר וועגערישע קראַנקע

פון דאַקטוירים ספּעציאַליסטען

לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1

טעל. 122-73

מעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָוונט.

וועגעריש-קראַנקע, הויט-קראַנקהייטען

אנאַליזען פון בלוט און אורין די פערהיטונגס-סטאַציע

איז געעפנט א גאַנצען טאָג און נאַכט. פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל

אַ בעראַטונג 3 זל.

פּריוואַט-קליניק

פון האַלז-, נאָז- און אויער-קראַנקהייטען

Piotrkowska 55

Telefon 174-74

Dr. Dr. A. WOŁYŃSKI, J. IMICH.

Dr. Zygmunt Henrykowski

ספּעציאַל-ארצט פאַר וועגערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע האָט זיך איבערגעצויגען אויף

פּיעטריקאַווער 86

טעל. 143-68

נעהמט אָן פון 8—11 און פון 9—6 אָוונט. פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל

Dr. med.

J. Szmerłowski

צוריקגעקעהרט

ספּעציאַל-ארצט פאַר אויערן, נאָז, האַלז-קראַנקהייטען

Piotrkowska 17, tel. 107-13

נעמט אָן פון 8—3 און פון 7—8.

Dr. mep.

Haltrecht

ספּעציאַל-ארצט פאַר הויט-און געשלעכטס-קראַנקהייטען

פּיעטריקאָווער 10, טעל. 245-21

נעמט אָן פון 8—11 פריה. 10—1 נאָכמיטאַג, פון 9—5 אָוו. זונטאָג פון 1—10 פריה.

עלעקטראַגאַליזע

פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזען

Dr. med. M. TAUBENHAUS

ספּעציאַליסט

פאַר קינדער און פרויען-קראַנקהייטען

פערהיטונג געבורטען-רעגולירונג

זגערזשער 11, טעל. 246-09

נעמט אָן פון 4—8 אָוונט.

פּ ש י ס מ כ

בעקטעריאָלאָגישער-לאַבאָראַטאָריום

מ. שאַיי

לאָדז,

פּיעטריקאָווער 37

טיהרט דורך עקזאַמינען לויט די מיקראָ-סקאָפּישע עלעקטראָ-טעכנישע מעטאָדע. א. א. וו.

222

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi poszukuje z dniem 1 lipca 1935 roku względnie z dniem 1 stycznia 1936 roku w granicach miasta odrębnych nieruchomości, nadających się na rozmieszcz. niektórych instytucyj i biur Wydziału Opieki Społecznej.

Właściciele tego rodzaju posesyj proszeni są o składanie ofert w biurze Wydziału Gospodarczego, ul. Zawadzka 11, pokój Nr. 57, w terminie do dnia 1 marca 1935 roku.

W ofercie należy podać powierzchnię użytkową posesji, wysokość czynszu i inne warunki oraz dołączyć dokładne szkice lokali.

Łódź, dnia 31 stycznia 1935 roku.

Zarząd Miejski w Łodzi.

Dr. med.

D. ROZENCWAJG

וואוינט יעצט אויף

72 פּילסודסקיעגאַ 72

(וואָסאָצקאַ) פּראַנט 2-טען שטאָק

טעלעפאָן 128-74.

Dr.

S. Kantor

ספּעציאַליסט פאַר הויט און וועגע-רישע קראַנקהייטען (סיפיליס און טריפּער), הילפט מענער-שוואַכע

פּיעטריקאָווער 90 טעל. 129-45

נעמט אָן פון 8—2 און פון 9—4 אוו. זונטאָג און יום-טוב פון 2—8 נאָכמ

פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזען

Dr. med. Niewiażski

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע

אנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40

פּראַנט, 1-טער שטאָק.

נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו. זונטאָג און יום-טוב פון 9—1

בעזונדערער וואַרטע - זאַל פאַר פרויען

AMBULATORJUM ZŁAMAN

(צוגבראָבע קנאָכען)

מיט רענטגען-דורכליכטונג אויף אָרט לעטשניצע-פּרייזען

Dr. J. Lubicz

Południowa 9, tel. 183-17.

Dr. med.

Z. DATYNER

אוראָלאָג

ספּעצ. פאַר נירען און אורין-קראַנקהייטען

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

נעהמט אָן פון 2—3 און פון 6—8 אָוו.

Dr.

J. Neuman

כירורג

(וועלכער אָרדינירט אין שפּיטאָל אויף דרעווגאָווסקאַ)

נעמט אָן אין דערהיים פון 5—8 אָוונט.

זאַכאָדניאַ 57, טעל. 281-95

GABINET DENTYSTYCZNY

Lek. Dty

A. Struńskiego

פּיעטריקאָווער 43, טעל. 165-20

אין ט ע ט י ג

Dr. med. Z. Wajs

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

באַוועלניאַנאַ 5 (פּראַנט)

ספּעציאַל-ארצט פאַר הויט, וועגערישע, האָר און געשלעכטס-קראַנקהייטען

נעמט אָן פון 8—3½ און פון 9—1 אָוונט. זונטאָג און יום-טובים פון 9—1 מיטאָג

צו לעטשניצע-פּרייזען!

Dr. med. M. Wajnberg

נערווען-קראַנקהייטען

(עלעקטראָטעראַפּיע)

נעהמט אָן פון 5 — 9 אָוונט

25 זשערזשאָמסקיעגאָ

טעל. 172-20

לעטשניצע

פאַר וועגערישע קראַנקע

פון דאַקטוירים ספּעציאַליסטען

Poradnia Wenerologiczna

זשעלאַנאַ 2-פּיעטריקאָווער 47

טעל. 189-33

מעטיג פון 9 פריה ביז 9 אָוונט

וועגעריש-קראַנקע, מענער-שוואַכע

הויט-קראַנקהייטען

אנאַליזען פון בלוט און אורין.

פערהיטונג און קינדער-קראַנקהייטען

א בעראַטונג 3 זל.

פאַר'ן אינהאַלט און טאָר-מין פון די אַנאָנסען איז דער פערלאַג ניט פעראַנט-וואָרטליך. די אדמיני. איז טען בייטאָג און פּייגאַבע	פערלאַנגען, וועלכע ענדערן ניט פּרינציפּיעל דעם אינהאַלט פון דער אַנאָנס בערעכטיגען ניט צום איבערדרוקען די אַנאָנס אָדער צוריקצוצאָהלען פאַר דעם אנאָנס	אבאָנאַמענטס-פּרייז: אין לאָדז — 4 זלאָטעס אַ חודש מיט צושטעלען אַ היים. אויף דער פּראָווינץ — 5 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד 7 זל. אמעריקאַ—1 דאָל.	נעקראָלאָגען — 20 גר. אַ מ/מ (אין דער זייט) שפּאַלטען; קליינע אַנאָנסען ביז 15 ווער-טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע וואָרט — 10 גר.	אַנאָנסען-פּרייז פאַר אַ מילימעטער-שורה: פאַר'ן טעקסט—18 גר. פּרייטאָג און ערב-יו"ט—24 גר. און דער זייט שפּאַלטען; אין טעקסט—40 . . . —60 . 4; נאָכ'ן טעקסט—12 . . . —18 — פּלאַצער דער שטאָט 50 פּראָצ. טייערער, אויסלאַנד 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. אַ וואָרט

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. «Tow. „Najer Folksblat", Piotrkowska 24.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman